POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

VEČERNIK

Leto XIV. Štev. 260

TELEFON UREDNISTVA: 25—67
TELEFON UPRAVE: 25—67 in 28—67
TELEFON OGLASNEGA ODDELKA 25—67
Poslovalnica Ljubljana, Frančiškan. 6. tel. 46—91
Poslovalnica Celje, Prešernova 3. telefon 280

Maribor, petek 15. novembra 1940

NAROČNINA NA MESEC
Preleman v upravi ali po pošti 14 din.
Dostavljen na dom 16 din. tujina 30 din.
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN: 11.409

Cena din 1·—

Irak, Afganistan, Indija?

Ameriška agencija CBS poroča iz Berlina, da je bil SSSR stavljen predlog za svobodno pot na Indijo in delitev velikobritanskega imperija — Uradni komunike in glasovi nemških listov o berlinskih razgovorih — Razgovori so bili šele uvod? — V Londonu pravijo, da je obisk podrl pogajanja s SSSR — V Moskvi zanikujejo sporazum z Japonci

BERLIN, 15. nov. CBS **Po Molotovljevem odhodu se je govorilo v diplomatskih krogih, da sta Hitler in Molotov prišla do popolnega sporazuma o razdelitvi interesnih sfer v Evropi, Aziji in Afriki. Uradni komunike pravi, da je prišlo do obojestranskega sporazuma o vprašanjih, ki zanimajo Nemčijo in SSSR. Neuradni, vendar dobro informirani krogi pravijo, da ni več nobenega dvoma, da se je SSSR postavila na stran trozveze. Vse štiri velesile so sporazumne v gledanju na to, da je sedaj nastopil čas delitve nasledstva angleškega imperija. Rusija je stoletja sanjala o dohodu na odprto morje. Sile osi so pripravljene Rusiji v korist objaviti svoje nezainteresiranost v delu sveta, ki v glavnih obrisih obsega Iran, Afganistan in britansko Indijo. Poudarja se tudi, da bo Nemčija po vojni model socialistične države.**

Odmevi obiska Molotova v Berlinu

NEMŠKI KOMUNIKE O RAZGOVORIH

BERLIN, 15. nov. DNB je objavil včeraj sledeče uradno poročilo o razgovorih v Berlinu ob priliki obiska predsednika sveta ljudskih komisarjev in zunanjega komisarja SSSR Molotova: **Za časa svojega bivanja v Berlinu, 12. in 13. novembra t. l., je imel predsednik sovjeta ljudskih komisarjev in ljudski komisar za zunanje zadeve Sovjetske zveze Molotov razgovore z voditeljem Nemčije in z zunanjim ministrom von Ribbentropom. Razgovori so potekali v ozračju medsebojnega zaupanja in so dovedli do soglasja glede vseh vprašanj, ki zanimajo Nemčijo in Sovjetsko zvezo.**

KOMENTARJI NEMŠKEGA TISKA

BERLIN, 15. novembra. DNB. Ves tisk ugotavlja k berlinskim posvetovanjem, **da bo obisk Molotova utrdil na solidni, trajni bazi sodelovanje obeh držav.** Dejstvo samo, da je bil ta sestanek v času, ko se dogodki razvijajo z dramatično naglico, priča, **da je obisk daleč presegel običajni akt državnikov. Nemško-sovjetski odnošaji so doslej že večkrat rodili lepe sadove, zdaj se bodo še poglobili. Zadržanje sovjetske vlade do Anglije je jasno, zato je tembolj smešno, če so London nadeja, da bo ustvaril angleško-sovjetsko sodelovanje. Osnova nemško-sovjetskega pakta, sklenjena 1939, je trdna in se bo v okviru skupnih interesov držala dalje. Angležem je nerazumljivo, da upravitelji Nemčije in Sovjetske zveze brez predsodkov sodelujejo pri okrepitvi miru za svoje narode. Iz berlinskih razgovorov so izšli nemško-sovjetski odnošaji znatno okrepljeni, dosežena je v vseh vprašanjih popolna soglasnost.**

NEVTRALNE INFORMACIJE

CURIH, 15. nov. Obisk Molotova in njegovega spremstva je bil včeraj končan. Po poročilu berlinskega dopisnika tukajšnjega lista »Die Tat« **včeraj v berlinskih krogih obiska Molotova niso več presojali kot dogodek velike važnosti, ampak bolj kot začetek neke druge senzacije, ki bo šele prišla ob drugi priliki. Dasi o vsebini razgovorov ni nič znanega, vendar se jim prisoja značaj pripravnih posvetovanj.** Razlog za tako pojmovanje leži v tem, ker ni bil navzočen italijanski zunanji minister Ciano, katerega bi bili za primer kakih dokončnih zaključkov gotovo klicali v Berlin. Iz istih razlogov gledajo tudi manj pesimistično na izglede, ki se nudijo Turčiji, katere poslanik je v ostalem včeraj obiskal nemško zunanjo ministrstvo.

ANGLEŠKO STALIŠČE

LONDON, 15. nov. CBS. V angleških vladnih krogih pravijo, **da je Molotov s svojim obiskom v Berlinu in njegovimi sklepi zavrnil angleške poizkuse za približanje Sovjetski zvezi. Sedanji Molotovljev korak se primerja s sovjetsko-zaveznišk**imi pogajanji pred avgustvom 1939. l., ko je Sovjetska zveza prvič zapustila zaveznike. **Še pred Molotovljevim odhodom iz Moskve je bila Velika Britanija pripravljena pogajati se s sovjeti za de facto priznanje zedinjenja treh baltiških državic s Sovjetsko zvezo. Angleži so imeli v načrtu tudi sodelovanje s sovjeti na Daljnem vzhodu ter pri pomoči Kitajski.**

ODMEV NA DALJNEM VZHODU

ŠANGHAJ, 15. nov. Stefani. Obisk Molotova v Berlinu je sprožil živahne komentarje na Daljnem vzhodu. Listi pišejo, **da utegne imeti ta obisk velik vpliv na razvoj dogodkov v Aziji.** Angleži in Američani da so zaskrbljeni, ker se bodo stiki Tokia z Moskvo izboljšali. **Sporazum, po katerem bo dobivala Japonska 1,800.000 petroleja iz Holandske Indije pa priča, da se hočeta London in Washington le približati Tokiu.**

ZNAČILEN SOVJETSKI DEMANTI

MOSKVA, 15. novembra. Tass. United Press javlja, da je med diplomatskimi krogi Sovjetske Rusije in Japonske dosežen sporazum glede razmejitve interesnih področij obeh velesil na Daljnem vzhodu. Moskva da bo zato odpovedala vsako pomoč Čangkajškovi vladi. **Agencija Tass je pooblaščena, da vse te vesti demantira kot prosto izmišljene.**

PAPENOVA VRNITEV

SOFIJA, 15. nov. CBS. V turških krogih se je izvedelo, da je poslanik von Papen prosil vlado, da bi smel z letalom iz Berlina v Ankaro; odgovor pa je prišel prepozno ter se je von Papen poslužil drugega prometnega sredstva.

TURČIJA SE POSVETUJE

ANKARA, 15. nv. An. Ang. Ministrski **svet se je sestal na sejo in proučil mednarodni položaj.**

Reka Kalamas znova prekoračena

Grki poročajo o protiofenzivi, ki so jo pričeli na vseh frontnih odsekih — Naglo pritegovanje novih italijanskih čet na bojišče — Nad našim ozemljem so se včeraj zopet pojavila tuja letala, ki pa niso metala bomb

VČERAJŠNJE ITALIJANSKO POROČILO

RIM, 15. nov. Stefani. Italijanski glavni stan je izdal včeraj sledeče poročilo o položaju na grških bojiščih: **V Epiru so se naše krajevne akcije, ki so jih podpirali bombniki, razvile uspešno na področju Kalibakija. Nekaj sovražnih napadov na področju Korče je bilo popolnoma odbitih ob sodelovanju letalstva, ki je izvedlo napade na sovražne čete ob Prespanskem jezeru. Naši bombniki so izvedli napad na letališče Papaz na Argistolu, in na prelaz ter je zadelo vojaške cilje. Razen tega je obsulo s strojniškim ognjem sovražne oddelke. Sovražna letala so metala bombe na Valono ter je bilo pri tej priliki 6 mrtvih in 30 ranjenih, dalje na Drač, kjer ni bilo niti tvarne škode niti žrtev. Naša lovska letala so v okolici Pantelerije sestrelila dve letali tipa Blenheit, tretje letalo istega tipa pa je bilo sestrelieno pri Cagliariju.**

RIM, 15. nov. CBS. Italijansko poročilo pravi, **da so angleška letala včeraj drugič napadla Tarent ter ubila 1 civilista in 2 ranila. Od italijanske oborožene sile je bilo ranjenih 9 vojakov ter 2 ubita.**

DANAŠNJE GRŠKO POROČILO.

ATENE, 15. novembra. CNP. **Grška vojska je začela veliko ofenzivo na vsej fronti od Jonskega morja do jugoslovanske meje. Po 48 urah nepretrganih bojev so grške čete napredovale ob morju. Na več krajih so grške čete prekoračile reko Kalamas. Grške čete poizkušajo preprečiti sovražniku, da bi se reorganiziral v dobro utrjenih pozicijah na meji. Italijanske čete hitijo z jugoslovanske meje proti jugu z namenom, da preidejo v protiofenzivo.**

PRITEGNITEV ITALIJANSKIH ČET

ATENE, 15. novembra. CBS. Italijanske čete, ki so bile doslej ob jugoslovanski meji, so dobile nalog, da prihitijo v hitrih marših na jug, **da bi zavrle grško napredovanje ter prešle v protiofenzivo. Vladni pooblaščenec je izjavil novinarjem, da napredujejo grške čete na vsej fronti in so sedaj že na več krajih na albanskem ozemlju.**

TUJA LETALA NAD JUGOSLAVIJO

BEOGRAD, 15. novembra. „Vreme" in „Politika" javljata, da so obmejni opazovalci na jugoslovansko-grško-albanski meji opazili včeraj ob 14. uri **tri tuja letala, ki so letela preko jugoslovanske obmejne vasi Medžidlija in dalje nad vrhovi Peristera in Babe k albanski meji.** Jugoslovanska lovska letala so se dvignila, toda tuja so bila že za mejo.

Popolna demobilizacija v Romuniji

BUKAREŠTA, 15. nov. DNB. **Z zakonom, ki ga je podpisal ministrski predsednik Antonescu še pred svojim odhodom v Rim, a je bil šele včeraj objavljen, se danes, 15. novembra ob 14. uri izvede demobilizacija celokupne romunske vojske na kopnem, na morju in v zraku. Ministrstvo državne obrambe pa ima pooblastilo, da v primeru potrebe zopet vpokliče rezerviste in izvrši tudi rekvizicije. Kakor znano, je bila romunska vojska mobilizirana ob priliki odstopitve Besarabije in severne Bukovine Sovjetski zvezi.**

Spanija išče v Ameriki posojilo

WASHINGTON, 15. nov. Reuter. **Po informacijah iz diplomatskih vrst, išče španska vlada v Zedinjenih državah Severne Amerike posojilo 100 milijonov dolarjev. Kakor se je izvedelo, sklep o tej prošnji še ni bil sprejet, ker hočejo Zedinjene države počakati na to, da se stališče Španije do sedanje vojne v Evropi popolnoma razčisti.** Neke uradne osebnosti izjavljajo, **da gledajo na merodajnem mestu na omenjeno špansko prošnjo z nezadovoljstvom,** zlasti glede na napade španskega tiska na Zedinjene države z ozirom na njihove odnošaje z državami Južne Amerike. Namestnik zunanjega ministra Sumner Welles je izjavil na konferenci z zastopniki tiska, **da vlada sedaj še preučuje vprašanje pomoči Španiji.** Razen tega je izjavil, da so španski finančni problemi taki, da bi se moral z njimi baviti tudi Rdeči križ.

WASHINGTON, 15. nov. Stefani. Pomočnik zunanjega ministra, Welles, je dejal, da mu še ni nič znanega o tem, da je Španija zaprosila za posojilo za nakup življenjskih potrebščin.

Serano Suner odpotoval v Pariz

MADRID, 15. nov. CBS. **V uradnih krogih ni bilo mogoče dobiti nobenega pojasnila, zakaj je španski zunanji minister Serano Suñer nenadoma odpotoval v Pariz. V njegovem spremstvu je baron de la Torres, šef protokola zunanjega ministrstva.**

AMERIČANI RAZBREMENILI ANGLEŽE

SAN JUAN, Porto Rico, 15. nov. CBS. **Navzočnost ameriških vojnih ladij v zahodnoindijskih vodah je omogočila angleškim vojnim ladjam, da so odšle iz patrolne službe okoli francoskih otokov Martiniquea in Guadaloupea. Zadnje dni je bila velika živahnost okoli teh otokov. Francoska šolska križarka »Jeanne d'Arc«, ki priznava vichyjsko vlado, se je pripravljala na obrambo.**

NOVE VREMENSKE NEZGODE V ŠPANIJI

MADRID, 15. nov. DNB. **Španijo je spet udarila vremenska ujma. Vihar z nevihto je pustošil po provincah ob Biskajskem zalivu in v Galiciji. Narasle vode so porušile mostove, mnoge kraje je zalila poplava.**

KITAJSKI NAPAD NA INDOKINO

HANOJ, 15. nov. Domej. **Francoske čete so odbile oddelek kitajskih čet, ki je napadel več vasi severno od Hajfonga. Francozi niso imeli izgub.**

BULLIT ODSTOPIL

WASHINGTON, 15. nov. CBS. **William Bullit, ameriški veleposlanik v Franciji, je odstopil, vendar Roosevelt odstopa ni sprejel.**

Zopet srditi letalski napadi

V pretekli noči so nemška letala v odgovor na angleški napad na Monakovo zopet v večjem številu napadla London — Istočasno so angleška letala napadla Berlin in druga nemška mesta — Nemški napad na angleški konvoj

NEMŠKA VOJNA POROČILA

BERLIN, 15. nov. DNB. Vrhovno poveljstvo javlja o napadu nemških zračnih sil na močno oborožen angleški konvoj. **Ena trgovinska 6000tonska ladja je bila zadeta s štirimi bombami sredi krova. Dvignil se je ogenj sto metrov visoko. Istočasno se je ladja preklala na dvoje. Druga 5000tonska ladja je bila prav tako zadeta, visoki črni oblaki dima so pričali, da ladja gori.** Protiletalske baterije z vojnih ladij, ki so spremljale konvoj, so neprestano streljale. Posebno se je izkazala neka križarka, ki je bruhala iz sebe protiletalske granate raznih kalibrov. **Nemška letala so pa kljub temu drugič napadla in zadela neko 8000tonsko ladjo v zadnji del krova. Ladja se je začela takoj potapljati. Dvajset minut po napadu je ladja izginila v valovih.** Konvoj se je nato razpršil ter v cik-cak plovbi izginil z bojišča. Niti ena od zadetih ladij ni mogla spustiti reševalnih čolnov.

NOČNI NAPADI NA ANGLIJO

BERLIN, 15. novembra. DNB. **Nemška bojna letala so v noči od 14. na 15. močno napadla Anglijo v odgovor na napade na Monakovo, ko je tam govoril Hitler. Mimo Londona so bili bombardirani vojaški objekti ter industrijske naprave po južni in srednji Angliji. Odvržene so bile najtežje bombe. Napadi so se nadaljevali vso noč. Velike eksplozije so povzročile požare po skladiščih surovin in tovarnah. Posebno so trpele tovarne letalskih motorjev v Coventryju.**

ANGLEŠKI NAPAD NA BERLIN

BERLIN, 15. novembra. DNB. **V noči med četrtkom in petkom so skušali angleški bombniki napasti Berlin v večjem obsegu. Zaradi močnega obstreljevanja se je le osem do desetim letalom posrečilo, preleteti prestolnico. Nad mestom so bili sestreljeni štirje angleški bombniki, trije pa že na poti do tja. Polet je Angležem omogočilo lepo vreme. Bombe so padle v predmestja, nekaj tudi na mesto samo, a niso povzročile večje škode. Eno izmed sestrejenih letal je padlo na neko poslopje ter povzročilo večji požar, neka bomba pa je deloma porušila stanovanjsko poslopje. Ubite so štiri osebe, ena oseba je ranjena.**

ANGLEŽI O NAPADIH NA LONDON

LONDON, 15. nov. CNP. Štiri težke bombe so zadele neko bolnišnico v Londonu in ubile veliko število ranjencev in bolnikov. V ostalem pa ni bilo hudih napadov. Podnevi je le malo sovražnih letal prišlo do Londona. Nad Doverjem je 20 Spitfireov napadlo Junkerse, ki se že od septembra niso pojavili nad Anglijo. Pri tem napadu je bilo sestreljenih 15 letal. Veliko hujši pa je bil napad na Anglijo v teku noči. Nad Anglijo je prišlo zelo veliko letal, ki so metala zažigalne in eksplozivne bombe. Izgubljeni sta dve angleški letali.

POROČILO O NAPADIH NA NEMČIJO

LONDON, 15. nov. Reuter. Angleške letalske sile so izvršile tekom pretekle noči vrsto večjih napadov na razne važne objekte v Nemčiji in tudi na Berlin, na katerega so vrgla angleška letala veliko število najtežjih bomb in povzročile več razdejanj in požarov. Ponovno so bile napadene tudi razne nemške industrije in za vojskovanje važne naprave.

Romunske dobave petroleja Nemčiji

BUDIMPEŠTA, 15. nov. CBS. Navzlic dolgi in hudi zimi ter potresu je letos Nemčija že izvozila iz Romunije čez milijon ton petroleja. Povečanje izvoza je napovedano, vendar bo več rafinerij stalo zaradi poškodb, ki so nastale pri potresu. Kljub temu to ne bo motilo dobav, ker so rezervoarji polni. Nekatere družbe so morale že prenehati s produkcijo, ker imajo vse rezervoarje napolnjene.

Razširitev angleške blokade

NEW YORK, 15. nov. DNB. **Kakor poroča »New York Journal American«, je angleško blokadno ministrstvo objavilo sklep, da se uvede blokada tudi proti Siriji, Francoski Severni Afriki, Liberiji, Portugalski Gvineji, Madagaskarju in Reunionu.**

JAPONSKI NAPADI NA KITAJSKO

TOKIO, 15. nov. DNB. **Japonske letalske sile so bombardirale v četrtek industrijske naprave v okolici Mengceja in Kokia na železniški progi iz Junana na Katoi. Napadeni so bili tudi vojaški objekti v južnem delu Kvantunga.**

VARGAS OBIŠČE ROOSEVELTA

RIO DE JANEIRO, 15. nov. Stefani. **Predsednik Vargas je dejal, da se bo odzval povabilu Roosevelta, naj obišče USA. Dan odhoda še ni določen.**

HORTHY OBOLEL

BUDIMPEŠTA, 15. nov. DNB. Regent Horthy je obolel zaradi močnega prehlada. Na nasvet zdravnikov mora ostati tri dni v postelji.

BUILLIT V LONDON?

NEW YORK, 15. nov. DNB. Javljajo, da je bivšemu poslaniku USA v Parizu, Buillitu, ponudeno posianiško mesto v Londonu.

UTRJEVANJE V SOERABAJI

BATAVIJA, 15. nov. Domej. Poveljnik holandskih čet v Holandski Indiji je izjavil, da se dokončavajo dela za utrditev luke v Soerabaji. V luko bodo lahko priplule tudi največje bojne ladje.

KNOXOVA IZJAVA

BOSTON, 15. nov. AP. Mornariški minister Knox je izjavil, da bo »prihodnjih 5 let pokazalo, če smo Američani sposobni biti svobodni ljudje«.

DEMONSTRACIJE PROTI ŠPANSKEMU KONZULU

HAVANA, 15. nov. CBS. Več sto študentov je demonstriralo proti novemu španskemu konzulu Genaru Riestri, ki je eden izmed voditeljev falangistov.

PRVO AMERIŠKO OPORIŠČE

NEW YORK, 15. nov. CBS. Prvo pomorsko oporišče, ki ga bodo USA zgradile po sporazumu z Veliko Britanijo, bo v Castries Santa Lucia v Zahodni Indiji.

IZMENJAVA BLAGA NEMČIJE IN BOLGARIJE

BERLIN, 15. nov. DNB. Vladna odbora Nemčije in Bolgarije sta se sporazumela glede nadaljnje dobave blaga do 30. marca 1941. Po tem terminu bo izmenjava blaga ponovno regulirana.

MORGENTAU NA JAMAJKI

JAMAICA, 15. nov. Reuter. V Kingston na Jamaico je dospel ameriški finančni minister Morgenthau s soprogo. Ostal bo na oddihu več dni.

CHAMBERLAINOV PEPEL

LONDON, 15. nov. CNP. Pepel pokojnega Chamberlaina je bil položen k večnemu počitku v tla Westminsterske opatije. Opelo je izvršil canterburyjski nadškof.

OBSODBE TEOLOGOV

NEW YORK, 15. nov. CBS. Osem študentov teologije, ki se niso hoteli prijaviti v obvezno službo v ameriški vojski, je bilo kaznovanih z 1 letom in 1 dnevom zapora.

LETALSKA NESREČA NA HAVAJIH

HONOLULU, Havaji, 15. nov. CBS. Dva pilota ameriške mornarice sta se ubila, ko je padel hidroplan s 1000 m v morje.

Boji v Sredozemlju in Afriki

NEKJE V ITALIJI, 15. novembra. Posebni dopisnik agencije Štefani javlja iz severne Afrike, **da so italijanska letala opazila včeraj popoldne med Aleksandrijo in Kreto velik konvoj angleških ladij. V konvoju je bilo 13 parnikov, oboroženih s protiletalskimi baterijami. Letala so napadla ladje in odvrgla na dve največji dva torpeda. Ladji sta bili zadeti, letala so se nepoškodovana vrnila.. Izvidniška letala so malo kasneje ugotovila, da je ena ladja potonila, konvoj se je pa razpršil na vse strani. Včeraj popoldne so italijanska letala napadla tudi luko v Aleksandriji; zadeta je bila sovražna križarka in na njej je nastal požar. Mlad podporočnik je s svojim letalom napadel zvečer letališče pri Bagusu ter zadel angleški težki bomnik v trenutku, ko se je spuščal na tla. Tudi to letalo se je nepoškodovano vrnilo. Ponoči so italijanska letala napadla luko v Aleksandriji ter bombardirala vojaške objekte v njej. Vsa letala so se vrnila.**

KAIRO, 15. novembra. Reuter. Angleško vrhovno poveljstvo vzhodne armade poroča: Angleški bombniki so bombardirali italijansko oporišče za vodna letala na jezeru Tana v Abesiniji in uničili eno vodno letalo. V Rdečem morju so bili obmetani z bombami vojaški cilji v Hanišu ter neka sovražna prevozna ladja. Sovražna letala so sinoči bombardirala Aleksandrijo in povzročila nekaj škode. Človeških žrtev ni bilo. Na vseh ostalih frontah je vojaški položaj ostal neizpremenjen.

Antonescov obisk v Rimu

RIM, 15. nov. ZPV. Včeraj ob 10. uri dopoldne je prispel s posebnim vlakom v Rim **romunski ministrski predsednik general Antonescu skupaj z zunanjim ministrom knezom Sturzo in ostalim spremstvom.** Postaja Terni in ulice Rima so bile okrašene z romunskimi zastavami. Pri sprejemu so bili zbrani zastopniki političnega in vojaškega vodstva s fašističnim generalnim tajnikom Serenom na čelu. **Nekoliko minut pred prihodom vlaka se je pripeljal na postajo tudi ministrski predsednik Mussolini v spremstvu zunanjega ministra grofa Ciana.** Mussolini je osebno pričakoval Antonesca, v mesto pa se je Antonescu peljal s Cianovim avtom. Romuni so se nastanili v vili Madama. Prebivalstvo Rima jim je priredilo navdušen sprejem. **Antonescu je izvršil včeraj razne obiske, bil je v avdienci pri kralju in je vodil tudi že prve konference.** Danes se bodo obiski nadaljevali. Antonescu odide s spremstvom iz Rima v nedeljo.

RIM, 15. nov. Stefani. Grof in grofica Ciano sta priredila sinoči banket na čast upravitelju Romunije, generalu Antonescu in zunanjemu ministru Sturzi. Navzočni so bili člani italijanske vlade, Antonescovo spremstvo, romunski poslanik z osebjem in drugi odličniki Rima.

Eden o vojski Bližnjega vzhoda

LONDON, 15. nov. Reuter. Vojni minister Eden je govoril preko radia o položaju ia Bližnjem vzhodu ter med drugim naglasil: **»Pred odhodom iz Egipta sem našim vojakom poudaril, da je bodočnost Bližnjega vzhoda v trdnih rokah. Zdaj vam lahko rečem, da je to zaupanje postalo še stvarnejše, kakor je bilo pred nekaj časa, ker se naši vojni efektivi na Bližnjem vzhodu stalno krepe. Naša vojska v tem delu Sredozemlja ima najboljše, najmodernejše orožje, s katerim umejo sijajno manevrirati. Vsi se zavedajo svoje dolžnosti in prav dobro vedo, da z vsakim tednom, ki mineva, narašča naša moč. Naši vojaki se stalno izpopolnjujejo za dokončno zmago. Z njimi sodelujejo Francozi, Poljaki, čete iz Avstralije in Novega Zelanda, iz Južne Afrike, Indije, Palestine, Cipra in Malte. Naš častniški zbor je zelo dober, vojska je fizično in duševno v zdravem razpoloženju in pričakuje trenutka, ko bo zgrabila za orožje.**

Nenadna smrt Hasama Sabri paše

KAHIRA, 15. nov. Reuter. **Egiptski ministrski predsednik Hasan Sabri paša je včeraj umrl od kapi zadet prav v trenutku, ko je bil čitan v parlamentu prestolni govor kralja Faruka ob priliki otvoritve zasedanja parlamenta. Prenesli so ga takoj iz parlamenta v sobo za konference.**

RIM, 15. nov. Stefani. Lakonična brzojavka angleške uradne agencije je prinesla vest, da je včeraj v Kahiri umrl egiptski ministrski predsednik Hasan Sabri paša. Ta vest je izzvala globok vtis in je treba sedaj pričakovati podrobnih poročil o tej nenadni smrti, ki se zdi zelo sumljiva, ker ni bilo nič znano, da bi bil egiptski ministrski predsednik bolan. Ta smrt je pa še bolj sumljiva zaradi tega, ker je nastopila v trenutku, ko hoče Anglija potegniti Egipt v vojno. Prav včeraj bi bil moral Sabri paša imeti pred egiptskim parlamentom važen govor o politiki svoje vlade. Znano je, da se je Sabri paša vedno upiral angleškemu pritisku za potegnitev Egipta v vojno proti Italiji. Očito je, da je ta smrt zavita v skrivnost in ni izključen zločin.

Izseljevanje Francozov iz Lorene

VICHY, 15. nov. AP. **Francoska vlada je protestirala zaradi izgona Francozov iz Lorene. V tej provinci so dobili Francozi in francosko govoreči tujci izbiro, ali gredo v Francijo ali pa na Poljsko. Od 11. novembra pride vsak dan 7 vlakov s Francozi iz Lorene v ostale pokrajine Francije.**

POMANJKANJE NA MARTINIQUEU

WASHINGTON, 15. nov. DNB. Namestnik zunanjega ministra Welles je potrdil, da so USA osvobodile del državnega denarja Francije, ki je bil svojčas zaplenjen. Ta del bo uporabljen pa nabavo potrebščin živeža na Martiniqueu. Admiral Greensied se je vrnil z otoka in dejal, da je življenjsko stanje tam zelo resno. Hrane primanjkuje, treba je pomoči. Welles je dejal, da se ameriška vlada o tem ni posvetovala z Anglijo, da pa tudi ne bo delala zaprek pri transportu hrane na Martinique.

POVELJNIK ANGLEŠKIH SIL V AZIJI

SINGAPUR, 15. nov. Domej. Britski letalski maršal sir Robert Brook, novi poveljnik angleških oboroženih sil na Daljnem vzhodu, je z letalom dospel v Singapur. Prevzel bo vodstvo vseh angleških sil v Burmi, v malajskih državah, Hongkongu ter poskrbel za koordinacijo vseh angleških posesti na jugu Azije.

PREVAŽEVALCI LETAL

NEW YORK, 15. nov. DNB. Angleška vlada pripravlja posebno vežbanje za vse one Američane, ki bi hoteli služiti v angleškem letalstvu. Ti piloti bodo prevažali letala iz tovarn na letališča v Kanadi in dalje v Anglijo. Tako bo Anglija prihranila za frontno službo večje število svojih pilotov.

DELOVNA SLUŽBA V ROMUNIJI

BUKAREŠTA, 15. nov. DNB. Horia Sima je organiziral legionarsko službo del. Vodstvo je prevzel poveljnik legionarjev Stojkonescu. Delavci bodo popravljali po potresu povzročeno škodo. V Bukarešti rekverirajo razpoložljiva stanovanja za žrtve, ki so ostale brez strehe.

MIZIE PRI PETAINU

ŽENEVA, 15. nov. DNB. Maršal Petain je sprejel bivšega predsednika švicarske zveze, Mizia.

Mariborska napoved: Pretežno oblačno in vetrovno. Ponekod bo verjetno deževalo. Včeraj je bila najvišja temperatura 17.5, danes najnižja 13.2, opoldne 14.8.

Curih, 15. nov. Devize: Pariz 9.65, London 17.11, Newyork 4.31, Milano 21.77½, Berlin 172.50.

Življenjska usoda vodje Kataloncev

V Španiji bivajo Katalonci, Baski in Kastiljci. Prvi in drugi so bili stalno zapostavljeni od Kastiljcev. Zato je bil boj med njimi vedno ostrejši.

Predstavnik Kataloncev je bil tudi odvetnik don Luis Companys. Rodil se je 1873 v Barceloni, politično je pripadal republikanski levici. Že leta 1910 je začel s pristaši boj za samostojnost ožje domovine. Bil je večkrat zaprt. Francoski književnik Jean Richard Bloch pravi o njem, da je bil zelo izobražen, inteligenten, nervozen človek, ki mu usoda tudi v privatnem življenju ni prizanesla.

Dne 14. aprila 1931 je »senor presidente« s balkona mestnega magistrata v Barceloni proglasil katalonsko republiko pod predsedstvom polkovnika Macie, ki je dospel iz begunstva v Franciji in ga je narod izbral za prvega prezidenta. Companys je postal prvi načelnik svobodne Barcelone.

Leto nato je bil Companys poslan v madridski parlament, 1933 je postal minister španske mornarice, po smrti Macia pa drugi predsednik Katalonije. Med zloglasno vlado Gila Roblesa v Španiji je bil Companys odstavljen in obsojen na 30 letno težko ječo. Iz te ga je rešila ogromna zmaga demokratske fronte na volitvah 1936, ki je pometla z zadnjimi ostanki režima Primo de Rivere.

Dne 24. februarja 1936 je bil Companys ponovno izvoljen za predsednika Katalonije. Kmalu nato je izbruhnila krvava državljanska vojna, ki je s tujo pomočjo prinesla zmago Francu. Mlada katalonska republika je stala v vseh dogodkih skupaj z Baski.

Domovina Companysa je postala skupaj z ostalo Španijo dežela na veliko ubitih in ranjenih ljudi, nesrečnih žena, osirotele dece, razdejanih mest in vasi. Izginila je republika Katalonija. Companys se je zatekel v Belgijo, ki je pa skoro delila usodo Katalonije. Ujeli so ga in vrgli znova v barcelonsko temnico Monjuichu, kjer so ga nedavno po vojaškem prekem sodu ustrelili. Kratka vest je v listih javila smrt človeka, ki je pustil za seboj bogato, burno življenje, a je tudi vedel, zakaj živi. (Po »Varaždinskih Novostih«).

LORD HALIFAX
angleški zunanji minister

Kultura

Zločin in kazen

(Ob obletnici rojstva Dostojevskega)

Problem „nadčloveka" je našel mnogo ljudi, ki so razmišljali o njem. Že Heraklit se je bavil s tem, najbolj jasno pa nam je utemeljil obstoj človeka-boga Friderik Nietzsche s svojim „Uebermentschem" in evangelijem o Zarathustri. Njegova teorija je v veliki meri oplodila vso evropsko miselnost, četudi so pozneje dokazali, da „nadčlovek" ne more obstajati, če pa že, konča s samomorom ali v blaznici. Mnogo filozofov se je bavilo s tem problemom, pa tudi leposlovci ga obravnavajo: Goethe v „Faustu" in „Wertherju", nekoliko se ga dotakne Cankar v „Kralju na Betajnovi" najbolj jasno in prepričevalno pa nam dokaže zmoto samovoljnega odločevanja o lastni usodi in vlogi v življenju veliki mislec in največji prozaist dušeslovnega realizma, Fedor Dostojevski v „Zločinu in kazni", ki je poleg „Bratov Karamazovih" in Tolstega „Vojne in miru" največja umetnina svetovnega pripovedništva.

V „Zločinu in kazni" nam Dostojevski poda študenta Razkolnikova, nadčloveka, iz tega nujno prihajoče — zločinca. Misleca ni zanimala socialna, niti pravna stran zločina, kakor so jo na dolgo in široko opisovali evropski pisci. Dostojevski tudi ne vidi družbe, ampak samo zločinca, ki greši proti njej. Važna mu je le reakcija v duši in zavesti zločinca.

Umor se zgodi takoj, že v prvih poglavjih. Dolgo časa ne vemo za razlog, ki je študenta Razkolnikova privedel do tega, da je ubil staro oderuhinjo, „trtno uš". Morda iz revščine? Da bi kršil splošno moralo o „dobrem in slabem", kršil zakon, kaj sme in česa ne sme, da bi preizkusil svojo moč in zaigral Napoleona, pravega ukazovalca, ki kratkomalo navali na Toulon, napravi pokolj v Parizu, pozabi celo armado v Egiptu, zapravi pol milijona ljudi na moskovski ekspediciji in se v Vilni odreže z dovtipom na ustih. Takšnemu po smrti postavljajo spomenike ,kar pomeni, da je njemu vse dovoljeno. Ne, ti ljudje niso iz mesa in krvi, iz brona so...!

Pozneje ,ko se že po umoru sreča s preiskovalnim sodnikom Porfirijem, mu razlaga svoje ideje, prežete z zanosom: človeštvo se deli v dve skupini, v prvi so ljudje ,ki žive v pokornosti, ker drugače sploh ne znajo in ne morejo živeti. V drugi pa so ljudje, drzni ukazujoči skoraj zločinski tipi. Pravi vodniki človeštva, ukazovalci in veliki duhovi izhajajo iz slednjih. Prezirajo povprečnost in moralne tradicije. Kršijo zakon, ki jim je nasproten in svojim ciljem žrtvujejo milijone ljudi, če je treba. Vsak količkaj nadpovprečen človek mora biti nekaj zločinca, sicer se težko dvigne iz struje pohlevnih čred. „Za svojo idejo lahko brodi po krvi in vendar najde v sebi dovolj opravičila, da jo prelije", trdi Razkolnikov.

Razkolnikov je „byronski" sebičnež, ki bi rad do skrajnosti uveljavil svoj **jaz.** Hoče postati tak človek, kakršnega si je zamišljal: iz teorije preiti v prakso. V ta namen si izbere umor, torej prekršitev „čredne morale". Hoče se prepričati, če je vreden, da postane nadčlovek, da lahko stopi „on kraj dobrega in zlega" in stoji pri načelu „vse je dovoljeno". Pričenja dvomiti, če je sploh sposoben kaj takega. In v tem dvomu, skoraj v deliriju, umori starko.

Sedaj se pričenja razplet drame. Po zločinu ni bilo kesanja, ampak vznemirjati ga je pričelo in kljuvati v srcu. Spomnil se je na podrobnosti ostudnega zločina. Namesto nove svobode je čutil v sebi le gnus in slabost, ki mu je povrnila hamletske dvome. Na mestu zločina ni pustil nobenih sledov; nihče mu ne bi mogel ničesar dokazati. Hkrati pa si je dejal, da ni storil nič zlega in da zločina sploh ni.

Kaj je bilo torej? Zakaj se mu je zločin notranje ponesrečil? Ugotovil je, da ni vreden evangelija o nadčloveku, da ne bi smel prekoračiti mejo „čredne morale", da ni Napoleon, ampak eden tistih milijonov, ki jih prezira in sovraži. Tega se zave in toži svoji prijateljici, prostitutki Sonji. Človek, ki dvomi o sreči, sploh nima pravice do sreče. Nadčlovek gre proti cilju, ne sprašuje, ne dvomi... „Napoleon... piramide, Waterloo, pa takšna ničvredna skopulja z rdečo skrinjo pod posteljo... Napoleon, ki se plazi pod posteljo stare babnice! Oh, kako ostudno!"

Njegovo trpljenje nima nobene zveze z moralo, v katero niti ne veruje. Čuti, da ni iz tiste krvi, iz katere nastajajo Napoleoni. Namesto da bi absolutno uveljavil svoj **jaz,** je le padel v čredo med slabiče. Slabiči pa morajo poslušati, ne ukazovati. Tako ni prestal niti prvega izpita. Polom ga je strl, in ker ni bil dovolj močen, da bi lahko sam nosil breme svoje slabosti in gorja, toži prijateljici Sonji. Razkolnikov trpi; razum je še tam, kjer je bil že pred umorom — „onkraj". Toda nekaj v njem ne more preko meje, čeprav je drzno uveljavil svoj **jaz** za ceno tujega življenja.

„Starka je bila zgolj pomota, kaj mi je do nje! Bila je le bolezen. Preveč se mi je mudilo. Nisem ubil človeka, marveč načelo..." Tedaj spozna, da je eden iz črede ,ki ga je zločin odrezal od ljudi. Odtuji se sestri in materi. Starko je ubil telesno, ona njega pa duhovno, zato jo sovraži in še v sanjah maha po njej s sekiro.

Prijatelja mu ostaneta le dva: cinik Svidrigajlov in Sonja, ki je zaradi krščanske ljubezni nehote ubila svoje telo; ta mu bere o Lazarjevem vstajenju od mrtvih. Razum Razkolnikovu ne dovoli, da bi se vrnil k „čredni morali"; obvisi nekje v zraku med svetom „onkraj dobrega in zlega" in svetom slabičev.

Pod Sonjinim vplivom se javi oblastem. Vse eno mu je, kaj bo z njim. Vest mu ničesar ne očita. Njegovo delo zanj ni bilo zločin, ampak koristna zadeva. Sprejel je kazen, ki ga je terjal zakon, šel v Sibirijo, toda ni bil zadovoljen in miren. Hrepenel je po kesanju, po notranjih mukah. Toda tega ni bilo, ker si ni mogel nič očitati, vsaj glede moralne strani zločina.

Konec romana daje slutiti, da bo Razkolnikov dosegel s Sonjino pomočjo vstajenje in Veliko noč. Toda konec ni tak: Razkolnikov je v duhu takšen kakor v dnevu zločina. Kazen zakona zanj ni strašna, strašno pa je breme, ki ga nosi v lastni zavesti in ga ni zmožen prenašati. To je breme praznine, ki je „onkraj dobrega in zlega".

I. S.

Hrvatski narod je že dosti krvavel

Fotografije o razdejanjih Bitolja so zgovorna slika vojne. Zato je naravno, da balkanski narodi z napetostjo slede posvetovanjem v Berlinu. Sofijska »Zarja« smatra, da se tam razpravlja tudi o Balkanu. Doslej je bil ta del Evrope očuvan v miru in nemški krogi so stalno zatrjevali, da je tak tudi njihov interes. Glavna snov so bila gospodarska vprašanja. Dunav igra v tem že važno vlogo, ko bo zamrznil, pa naše železniške arterije.

Grški narod krvavi v zadnjih 25 letih že tretjič. Prvič v svetovni vojni, drugič v bojih s Turki v Mali Aziji, zdaj na mejah Albanije. Hrvatski narod je moral v bojih s Turki stoletja krvaveti. Pa tudi v vseh evropskih vojnah je bil prizadet, ostavljal je kosti na vseh bojiščih, dokler ni vzel usode v roke ter preko kmečkega gibanja afirmiral svoje težnje. In te so, da ostane izven velikega obračuna v Evropi, piše v uvodniku »Hrvatski Dnevnik«.

Neka! številk o plodnosti Jugoslavije

Dr. Rasuhin, predstojnik oddelka za socialno politiko v banovini Hrvatski je prispeval za »Seljački Dom« zanimivo studijo o plodnem prirastku. Tako našteva 6 okrajev Hrvatske, kjer se je rodilo po 15 do 20 dece na 1000 prebivalcev, 17 okrajev, kjer je bilo po 21 do 26 otrok na 1000 prebivalcev, 24 okrajev, kjer se je rodilo po 27 do 32 otrok na 1000 ljudi, **24 okrajev se ponaša z visokim številom novorojenčkov: 33 do 38 na 1000 prebivalcev!** Še večji je prirastek v nadaljnjih 15 okrajih, kjer **beležijo po 39 do 44 novorojenčkov na 1000 ljudi.** Najbolj plodni so pa okraji Brčko, Tomislav grad, Livno, Prozor, Slunj, **kjer pride 45 do 50,** dalje okraji Bugojno, Derventa, Fojnica in Korenica, kjer beležijo **celo 51 in več novorojenčkov na 1000 prebivalcev!** Kaj to pomeni, razvidimo iz primerov drugod: v Angliji se rodi na vsakih 1000 prebivalcev 17 otrok, v Franciji in Nemčiji 18, v Madžarski 26, Italiji 27, Bolgariji 33, Jugoslaviji splošno 34, Romuniji 35.

Chamberlainov pogreb

Pepel bivšega min. predsednika Chamberlaina so položili včeraj v Westminsterski kapeli k večnemu počitku poleg groba pok. premjerja Bonar Lawa. Krsto so nosili premjer Churchill, zun. minister Halifax, predsednik parlamenta Fitzmaurice, sir John Simon, letalski minister Sinclair, podpredsednik vlade Attlee, finančni minister Wood, lord Stanhope in pokojnikov nečak Arthur Chamberlain. Kralja je zastopal vojvoda Gloucesterski. Molitve je opravil canterburyski nadškof.

»Do zadnjega moža bomo vztrajali na strani Anglije. Sedanja vojna se ne vodi zaradi nekaterih točk na zemljevidu, nego je boj dveh idej in idealov. Prizadevati se moramo za srečen izid te vojne za Anglijo, če želimo, da bo še vredno živeti dalje,« je dejal avstralski poslanik v USA Richard Casey.

Švicarska zastava vihra na domu »Pro Polonie« v Jugoslaviji, piše »Neue Zürcher Zeitung«. Družba zbira po Švici prispevke za poljske begunce, raztresene po raznih državah. S švicarskim denarjem vzdrževani dom v Jugoslaviji oskrbuje 20 poljskih mater in 50 poljskih otrok.

Težki časi za gospodinje terjajo, da se brigajo žene tudi za rezervne zaloge volne. Zato zbirajte vse odpadke volne, staro volneno blago in sploh vse, kar se da s pridom uporabiti in predelati za deco ali odrasle. Tako poziva »Neue Zürcher Zeitung« Švicarke, velja pa tudi za naše ženstvo v enaki meri.

Naslov »Connetable de la France« je dobil general de Gaulle. Tako so se imenovali poveljniki francoskih čet še v bivši kraljevini Franciji. Naslov je na mestu, ker ne pripada de Gaulle nobeni stranki in je le šef oboroženih sil svobodnih Francozov.

Naj živi politika dobrega sosedstva! Tako je brzojavil predsednik Brazilije Rooseveltu ob zadnjem njegovem govoru in dodal: »Naj bi se Amerika izognila nevarnosti, ki danes bolj kakor kdaj koli prej preti obema ameriškima celinama.«

»Kitajska se bori tudi za Ameriko, zato ji je treba nuditi vsestransko pomoč. V zadnjih letih je dajala mornarica USA Kitajcem po 300 letal letno, sedaj je naročenih 7940 letal. Čangkajšek bo skoro dobil 4000 ameriških letal, njegovih 7000 pilotov se vežba v USA,« je izjavil ameriški viceadmiral John Tewers.

Vislo bodo regulirali Nemci. V Gdansku se je sestal poseben odbor, ki bo od 1000 km plovne reke reguliral skoro dve tretjini Visle. Popravili bodo tudi kanal pri Bydgoszczu (Brombergu), ki so ga Poljaki na umiku razdejali.

Prirodni in socialni zakoni

Prirodni zakoni materialne, fizične podlage našega življenja še niso socialni zakoni. Organizmi, vključno človeka kot prirodni organizem se oblikujejo po prirodnih zakonih. Socialni zakoni so pa po svojem bistvu duhovni zakoni. Izvirajo iz najgloljega duhovnega bistva človeka. Prirodni zakoni delujejo od zunaj, a socialni od znotraj. Prirodnim zakonom se podrejajo vse tvarine, vse materialno, in deloma tudi naša telesnost. Prirodni zakoni pa ne bi smeli podrejati tudi človeka kot osebnosti, ki se zaveda svojega duhovnega bistva. Nasproti prirodnim zakonom stoji človek v današnji dobi tako, da si prizadeva neprestano podrejati jih sebi in jih v svoje svrhe izkoristiti. To mu na osnovi svoje duhovnosti tudi vedno bolj uspeva. Dokaz v to: moderna tehnika in zdravstvo.

V kolikor spoznava in se zaveda poedinec, da je njegovo najgloblje duhovno bistvo samo — resnični izvor vsem socialnim zakonom, v toliko se jim tudi podreja rade volje svobodno in mu ni treba k temu nobene sile ali grožnje od zunaj.

Po socialnih zakonih določajo in uravnavajo poedinci svoje medsebojne odnošaje. Po njih določajo, urejajo in spoznavajo tudi svoje odnose do večjih ali manjših skupnosti, in do vsega občestva, to je do naroda in države. Socilani zakoni postanejo tedaj istovetni z individualnimi, moralnimi zakoni poedincev.

Dragotin Kveder

Kako je pri Italijanih na albansko-grškem bojišču

Posebni poročevalec United Press, Reynold Packard, se je teden dni zadržal pri italijanskih četah na grškem bojišču. Pravi, da zavzema vojna v Albaniji isti položaj, kakor operacije v Abesiniji. Razlika je le v tem, da **predstavlja grško ozemlje mnogo težje zaprekе, kakor so bile v gorah Abesinije. Mimo tega so Grki opremljeni z moderno arilerijo ter z najmodernejšimi puškami. Imajo najboljši material, s katerim razpolaga doslej Velika Britanija.**

Medtem ko so imeli Italijani v Abesiniji pred seboj prostrane planjave in doline, **zadevajo na grških tleh na vrsto gorskih grebenov s strmimi pobočji.** Zato morajo tu zasesti istočasno po pet ali šest vrhov, medtem ko jim je v Abesiniji zadoščal le en greben za nadaljnje prodiranje.

Grki so svoje gore, posebno prelaze, oblali z gostimi žičnimi oviram, strelskmi jarki in strojniškimi gnezdi. Za njimi se skrivajo **položaji močne artilerije, ki je glavno obrambno sredstvo.** Da bi preprečili italijansko prodiranje, so Grki razstrelili vse mostove, **ovinke gorskih cest so podminirali in ko so se Italijani bližali, so z električnim stikalom več milj daleč napeljane žice vrgli ceste v zrak.**

Italijanski častnik, ki je bil tudi v španski državljanski vojni, mi je dejal, da **uporabljajo Grki dinamit mnogo spretneje kakor asturski rudarji.** Na tisoče italijanskih tovornih parnikov pa dovaža zdaj material, da postavijo nove mostove in ceste. Italijanski delavci zasipajo jame, ki so jih napravile eksplozije dinamitov po gorskih cestah. Zdaj pošiljajo na fronto najtežje topove, ki bodo krili ofenzivne sunke pehote.

Kolo se je izkazalo kot najvažnejše prometno sredstvo v sedanji vojni na Grškem. Opazoval sem skozi daljnogled na tisoče bersaglierov, **kako so se bližali fronti postavili naglo strojnice in stopili v akcijo.** Potem so obkrožili hrib, na katerem se je zakopala grška pehota. Tudi motorna kolesa prihajajo praktično v poštev.

Gospodarske vesti

Proti privilegijem vojvodinskih mlinov

V »Večerniku« smo 4. t. m. opozorili na intervencijo vojvodinskih mlinov preko Združenja mlinske industrije v Beogradu na pristojnih mestih, da bi se predelovanje pšenice v moko dodelilo predvsem le onim mlinom, ki leže v pokrajinah, kjer je bila pšenica pridelana. Seveda je iz povedanega samo ob sebi razumljivo, da pomeni ta zahteva praktično, da hočejo ti mlini predelovati pšenico skoraj izključno le sami. Poleg navedenega so zahtevali zastopniki beograjskega Združenja mlinske industrije, da se brišejo vse dosedaj izrečene kazni po uredbi o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom, češ da se bodo tako pojavile še nove količine blaga v promet, ki jih sedaj skrivajo iz strahu pred kaznijo.

Glede teh zahtev vojvodinskih mlinov in prinašajoč naše opozorilo, je zadnji »Trgovski list« mnenja, da je treba proti takim naklepom ponovno najenergičneje protestirati. Izbris kazni bi pomenil sankcioniranje nepravilnosti. List pravi: »Silno značilno za razmere v državi je, da si upajo v isti sapi zahtevati vojvodinski mlini predpravice in dominanten položaj, hkrati pa amnestijo za grobo kršitev zakonskih določb. Torej tisti, ki so kršili predpise, ki so škodovali v teh težkih časih ljudstvu, ki so iz profitarstva uganjali kaznive mahinacije, naj sedaj namesto kazni dobe še posebne privilegije in dominanten položaj na trgu! Oni pa, ki so vestno izpolnjevali predpise in trpeli zaradi tega škodo, naj bodo sedaj tako kaznovani, da bodo sploh brez eksistence!« Zato je treba, po mnenju lista zahtevati na odločujočih mestih: 1. da se najtočneje izvajajo zakoni in uredbe, tako tudi uredba o preskrbi prebivalstva in vojske s kruhom ter izrekajo najstrožje in eksemplarične kazni; 2. da se ukinejo uredbe in spremene v toliko, da bodo ne samo v polni meri ustrezale potrebam države in naroda, temveč po svoji prirodi same onemogočale vsako brezvestnost.

Hrvatska gospodarska avtonomija

K današnji seji sveta za zunanjo trgovino v Beogradu, na kateri obravnavajo nekaj važnih gospodarskih vprašanj, posebno glede zunanje trgovine, pripominja »Jutarnji list«, da je imel član sveta dr. Lamer pred odhodom v Beograd sestanek z banom. Na seji bo razložil stališče banovine. Znano je, pravi list, da banovina lojalno sodeluje pri vseh skupnih poslih, odločno pa brani avtonomijo Hrvatske na vseh področjih notranje trgovine. V zadnjem času skušajo ponovno obiti avtonomne pravice Hrvatske s spajanjem poslov zunanje in notranje trgovine in ustanavljanjem raznih »central«. Isti list prinaša tudi vest, da sta na seji sveta za zunanjo trgovino hrvatska delegata dr. Lamer in Kolar vložila svoj veto proti načrtu uredbe o osnutku Privilegirane uvozne družbe. Banska oblast je namreč mnenja, da je skupna samo zunanja trgovina, ne pa trgovsko poslovanje. Po njenem mnenju bi bilo najbolje, da bi se tudi posli uvozne trgovine zaupali »Prizadu« in »Pogodu«, kot je to že urejeno v pogledu notranje trgovine in izvoza, potrebno ker je v vprašanju samo nekaj najvažnejših vrst blaga (gumi, bombaž itd.).

NOV BANOVINSKI ODSEK

Pri banski upravi je ustanovljen poseben odsek za uravnavano kmetijsko gospodarstvo in prehrano in sicer kot 6. odsek pri kmetijskem oddelku. Njegovo poslovanje začne s 15. nov., ko preidejo v njegovo pristojnost vsi posli dosedanjega referata za uravnavano kmetijsko gospodarstvo pri odseku za poljedelstvo in živinorejo ter vsi posli nadzorstva nad ustanovami za organizacijo in pospeševanje kmetijstva. Odsek za poljedelstvo in živinorejo pa opravlja posle pospeševanja poljedelstva in živinoreje izven strogo organiziranih celot.

STANJE NARODNE BANKE

Najnovejši izkaz Narodne banke od 8. t. m. zaznamuje **povečanje zlatega zaklada za 7.2 na 2491.8 milijona stabilizacijskih din** (lani 1987.1), **v stvarni vrednosti 3986.9 milijona din.** Devize, ki se ne vštejejo v podlago, so v prvi četrtini novembra narasle za 25.9 na 497.8 milijona din (lani 605.6). Pri menečnih in lombardnih posojilih ni bilo pomembnih sprememb in tudi eskont bonov za narodno obrambo se je v prvi četrtini novembra povečal le za 12 na 5919 milijonov din.

Obtok bankovcev se je dvignil za 64.1 na 12.988 milijonov din (lani 9172), obveznosti na pokaz pa so narasle le za 1 milijon din na 2817 milijonov (lani 1622). Glede na stvarno vrednost zlate podlage je znašalo 8. t. m. zlato **kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz 25.22 %.**

g. **Prva seja posvetovalnega odbora za pospeševanje industrije, obrti in trgovine** v Beogradu je pod predsedstvom dr. Andresa obravnavala nekaj važnih gospodarskih vprašanj. Dr. Andres je opozoril na nalogo tega posvetovalnega organa, ki je: proučevanje vprašanj, nanašajočih se na pospeševanje industrije, obrti in domače delavnosti, stavljanje predlogov za organiziranje strokovnih obrtniških tečajev in ocenjevanje strokovnih knjig in publikacij, namenjenih izpopolnitvi in napredku industrije ter obrtništva.

g. **Centralo za konopljo** bodo kmalu ustanovili v Beogradu.

g. **500 vagonov soli** dobimo od Madžarske v zameno za tanin, kozje kože in sladkorno peso.

Zavarovanje gozdnih delavcev

Opažamo, da niso vsi gozdni delavci na področju dravske banovine zavarovani pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev. To ni v skladu z določili zakona o zavarovanju delavcev. S tem se povzroča škoda nezavarovanemu gozdnemu delavstvu in vsemu našemu gospodarstvu. Po določilih zakona o zavarovanju delavcev **morajo biti zavarovani vsi gozdni delavci, pa naj opravljajo kakršno koli delo.** Iz obveznosti zavarovanja so izvzeti samo poljedelski delavci (dninarji, hlapci), ki opravijo samo tu in tam kako delo v gozdu in je ves les, ki so ga pripravili, namenjen izključno le za **porabo v kmečkem gospodarstvu in ne za prodajo. Čim pa je les namenjen prodaji, nastopi zavarovalna obveznost.** Zavarovanju so torej zavezani tudi poljedelski delavci (dninarji in hlapci, ki so v službi pri kmetih, ki sekajo les tudi za prodajo in zlasti še, ako sekajo les za lesnega trgovca.

Pozivamo vse delodajalce, predvsem lesne trgovce in gozdne posestnike, da takoj prijavijo Okrožnemu uradu vse svoje delavce, ki so zaposleni v gozdovih in sploh v lesni produkciji. Delodajalec je osebno odgovoren za vso škodo, ki nastane nezavarovanemu delavcu ob obolenju, ob obratni nesreči ter v primeru delavčeve onemoglosti in starosti. Pri zavarovanih delavcih prevzame vso to odgovornost OUZD in je torej delodajalec rešen vseh skrbi in oproščen težkih bremen, ki ga utegnejo zadeti.

Vse gozdne delavce pa opozarjamo na velik pomen zavarovanja. Pravočasno naj poskrbe in se pobrigajo, da bodo prijavljeni OUZD. V letih starosti in onemoglosti **bodo ostali nezavarovani** delavci brez podpor in rent, v primeru njihove smrti pa bodo tudi družine ostale brez podpor in rent, ker se podpore za onemoglost, starost in smrt dajejo samo zavarovanemu članstvu. OUZD bo uporabil vsa zakonita sredstva, da se pravilno izvede zavarovanje gozdnega delavstva. Okrožni urad pa je trdno prepričan, da bo našel razumevanje pri delodajalcih in delavcih ter da mu ne bo potrebno seči po strogih sankcijah zakona o zavarovanju delavcev.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev.

Bučno olje na razpolago

Tovarne bučnega olja imajo bučno olje že na razpolago. Trgovci na veliko in malo in zadruge, ki so lansko leto prejemali olje direktno iz tovarn, ga bodo letos dobili pri istih tovarnah in enake količine. Mali trgovci, ki so ga pa kupovali pri veletrgovcu, ga prejmejo letos istotam, kot lani. Tovarne in veletrgovci bodo delili olje sukcesivno, kot bodo prihajala naročila in sicer iste količine, kot so jih lani istim prodajalcem v oktobru, novembru in decembru. Cene bodo določene šele v bližnjih dneh.

Novi železniški projekti

Zopet so pričeli graditi jadransko progo, ki je že dalj časa počivala. Sedaj gradijo odsek Črna gora—Boka Kotorska. Te dni so bili v Nikšiću strokovnjaki, ki so pregledovali teren, da vidijo ali bi bilo mogoče izpeljati progo preko Nikšića. V ministrstvih razpravljajo sedaj tudi o načrtu, s katerim bi se mednarodna železniška proga Budimpešta—Beograd, ki za enkrat ne gre preko Novega Sada, menjala tako, da bi tudi Novi Sad ležal ob progi. Potrebno bo zgraditi železniški most preko Donave pri Novem Sadu in celo vrsto predorov. Verjetno bo ta načrt sprejet. Tudi v Sloveniji bi bilo nekaj novih prog zelo potrebnih.

Tabela vrednosti prejemkov v naravi

Kot smo že poročali, je ministrstvo predpisalo tudi novo tablico denarne vrednosti prejemkov v naravi. Po novem se ta vrednost računa po vzorcu uradniškega zakona na 3 razrede: v 1. so vsa banovinska mesta, v 2. vsa okrajna, v 3. pa vsa ostala. Po novem velja denarni ekvivalent za popolno oskrbo samo za one osebe, za katere ne velja denarni ekvivalent, katerega je predpisal pristojni ban s svojo naredbo o minimalnih mezdah. Stanovanje v tvorniški koloniji spada v ekvivalent. V prejemke se štejejo tudi vsi prejemki zavarovanca za njegovo družino. Tedenski ekvivalent je šestkratni dnevni, mesečni 25 in letni 300 kratni dnevni. Pri spodnji tabeli denarne vrednosti prejemkov v naravi pomenijo prve tri številke draginjske razrede od 1. do 3., številka v oklepaju pa dosedanjo denarno vrednost:

Popolna oskrba za odrasle, s stanovanjem 15, 14, 13 (10), brez stanovanja 12, 11'50, 11 (8), popolna oskrba za služkinje, hišne sluge in podobno služabništvo s stanovanjem 10, 9'50, 9 (7), brez stanovanja 9, 8'50, 8 (6), zajtrk 2, 2, 2 (1'50), kosilo 7, 6'50, 6 (4.50), večerja 4, 4, 4 (3), obleka za odrasle 3, 3, 3 (2), za služkinje, hiš. sluge itd. 2'50, 2'50, 2'50 (2), obutev za odrasle 1'20, 1'20, 1'20 (1'20), za služkinje itd. 1, 1, 1 (1'20), stanovanja: soba in obenem kuhinja 4, 3, 2'50 (2'50), 1 soba in kuhinja 6'50, 5, 4 (4), 2 sobi in kuhinja 10, 7,50, 6 (6), 3 sobe in kuhinja 13,50, 10, 8 (8), vsaka nadaljna soba 3.50, 2'50, 2 (2), posebna soba z opremo 4.50, 3'50, 3 (3), ležišče v skupni spalnici 1. 1, 1 (1), kurjava: za 1 prostor 2, 1'80, 1'60, (1'60) ,za 2 prostora 3, 2'70, 2'40 (2.40), za tri prostore 4, 3.60, 3.20 (3.20), za 4 prostore 5, 4'50 4 (4), razsvetljava za 1 prostor 0'40, 0'40, 0'40 (0'40), za 2 prostora 0'60, 0'60, 0'60 (0'60), za 3 prostore 0'80, 0'80, 0'80 (0'80), za 4 prostore 1, 1, 1 (1).

RUBY M. AYRES:

DRUGI MEDENI TEDEN

ROMAN 35

Spomnila se je svojega starega naglušnega strica, ki je s toliko težavo pred nedavnim prišel v London, da bi jo izročil Jimmyju v varstvo. Da, ta bi ji sedaj rekel, da si je sama kriva svoje usode. Že na sam poročni dan je nekaj godrnjal o zakonskih zvezah, ki se sklepajo na hitro.

Kristina se je rahlo nasmehnila, ko se ga je spomnila. Pa tudi srečala se ne bosta, saj stric vendar ne živi blizu Upton House. Ko ji je prišel natakar iz restavracijskega vagona povedati, da je kosilo pripravljeno, mu je brez besede sledila. Jimmy je namreč že v Londonu dal natakarju primerno napitnino, češ, naj zanesljivo povabi gospo Kristino na kosilo. Prav za prav je Kristini kosilo kar dobro teknilo. Mož, ki je z njo sedel pri isti mizi, jo je neprestano opazoval. Sicer pa se je zelo zadrževano obnašal. Ko je videl, da je Kristini vroče, je nekoliko odprl okno. »Reči moram, da so sicer vozovi dobro zakurjeni, — je pričel razgovor.

Kristina ga je plaho pogledala.

Všeč ji je bil njegov obraz. Njegove oči so jo neprestano spominjale Jimmyja.

— Ali potujete daleč? — jo je vprašal.

Povedala mu je, da se pelje samo do Osterwaya.

Nasmehnil se je.

— Tudi jaz grem tja. Ali morda poznate Upton House?

Kristina je zardela.

— Tam sem doma, — je dejala. — Živim v Upton House.

— Kakšen slučaj! Slišal sem, da je na prodaj. Peljem se tja, ker ga nameravam kupiti.

Kristino je zaskelela v srcu jedka bolest.

— Da... prodan bo. Prejšnji mesec je moja mati umrla... Vse bo prodano.

— Ali vam je žal, da se morate ločiti? — jo je sočutno vprašal.

— Da. — In v očeh so se ji zalesketale solze. Sram jo ze bilo. — Vse svoje življenje sem ondi prebila, svoje najlepše dni. — Mislila je na Jimmyja in na dni, ko sta se podila po vrtu in lokah.

Tujec je s posebnim zanimanjem opazoval Kristino. Nekoliko se je zdrznil, ko je opazil, da ima na levici poročni prstan. — Poročena je že, pa še tak otrok! — si je mislil.

Pa v črnino je odeta. Znabiti ji je mož umrl. Pozabil je, da mu je pravkar povedala, da ji je umrla mati.

Z zanimanjem jo je povpraševal po Osterwayu. Kakšno mesto je? Ali so ljudje družabni? Povedal ji je, da ima zelo rad družbo, čim več prijateljev.

Kristina mu je z navdušenjem pripovedovala, da so ljudje silno ljubeznivi. Kdor bi jo poslušal, bi se mu moralo zdeti, da mora biti ta Osterway najmanj raj na zemlji. Med drugim mu je tudi priznala, da bi najraje živela v Osterwayu, ko bi le bila toliko premožna, da bi se mogla vzdrževati v Upton House.

Ko je zavil vlak na postajo, jo je tujec smelo vprašal, če jo sme spremiti do doma.

— Na postaji me čaka avto, — ji je pojasnil. — Naročil sem ga, ker ostanem nekaj dni... Če se ne motim, leži Upton House na poti med postajo in vasjo?

— Da, približno pol ure... Prav rada bi šla z vami, toda na postaji me pričakuje prijateljica.

— Znabiti pa bi tudi ona hotela z menoj.

Kristini se je zdelo, da bo tako najbolj prav. Ko sta izstopila, se je nemirno ozirala po peronu, toda v Gladys Leightonovi ni bilo ne duha ne sluha.

— Morda ni dobila brzojava. — Vprašala je postajenačelnika, če je znabiti ni čakala neka dama. Ne, ta je ni videl.

Mož, s katerim se je pripeljala iz Londona, je stal potrpežljivo ob njej.

— Ali pojdete? Morda pa spotoma srečamo važo prijateljico.

Stopila sta k avtomobilu, v katerem je že sedel nališpan šofer. Prve pol milje je vozil avto zelo počasi, toda Gladye ni bilo nikjer. Kristino je zaskrbelo. Zanesla se je nanjo. In že je jela dvomiti, ali je Jimmy sploh poslal brzojav.

K Upton House so se kaj naglo pripeljali.

— Sodeč po prvih vtisih bi dejal, da vas pričakujejo, — ji je dejal spremljevalec.

Vrtna vrata so bila odprta. Ko se je avto ustavil, je pritekla hišnica. Radostno je sprejela Kristino, dočim je zelo nezaupljivo pogledala njenega spremljevalca. Kristini je bilo nerodno, in že si je narahlo očitala, zakaj je dovolila, da jo je tujec spremil. Ko so že vstopili v hišo, ga je plaho vprašala:

— Ali bi mi ne hoteli povedati svojega imena? Sicer se mi čudno zdi, da vas ne poznam... Jaz sem Wyattova... to se pravi Challonerjeva, — je Kristina močno zardela.

— Jaz sem Kettering... Alfred Kettering, — se je zasmejal. — Ime Challoner mi je dobro znano. Moj najboljši prijatelj se piše Challoner.

Kristini je zastal dih.

— Znabiti Jimmy, — ga je plašno vprašala.

— Ne, ampak Horacij. Mlajšega brata ima, ki mu je ime Jimmy. Slišal sem, da je pravi nepridiprav, ki se ne loti nobenega dela. Svojega brata zbada s Horacijem Velikim. Ali ga morda poznate?

(Dalje.)

Novice

Nova smrtna žrtev v Bitolju

Mesto je sedaj središče zanimanja, kjer se zbirajo naši in tuji časopisni poročevalci — Tuja letala spet preletela Bitolj — Opazovanje dogodkov onstran meje

Zaradi dobljenih poškodb pri bombnem napadu na Bitolj je v bolnišnici izdihnil uradnik mestnega predstojništva Stavra Josifović. Njegov pogreb je pokazal strnjenost Bitoljčanov, ki so v izredno velikem številu spremili žrtev tujih bomb na zadnji poti.

Kljub temu, da se razburjenje prebivalstva še ni popolnoma poleglo in da se mnogi izseljujejo na podeželje, je v mestu še vedno zelo živahno. Posebnost mu daje prisotnost številnih naših in tujih časnikarjev, ki se zanimajo za najmanjše dogodke v zvezi z usodnim bombardiranjem. Zanimanje za Bitolj je v vsej državi zelo veliko, kar dokazujejo nabrani prispevki za bitoljske žrtve. Doslej je občina prejela v ta namen 1,180.578 din, bombe pa so povzročile več kakor petkratno škodo, saj je doslej prijavilo 450 oseb nad 5 milijonov din škode.

Že včeraj smo poročali, da se v Bitolju večkrat oglasijo sirene v znak nevarnosti. Razburjenje je tem večje, ker so nedavno tuja letala spet preletela Bitolj. Vendar je bil alarm samo znak previdnosti, ker za zaskrbljenost ni bilo nikakega povoda. Pač pa se sliši v mestu razločno streljanje topov in regljanje strojnic. Zato so si zlasti tuji časnikarji izbrali Bitolj za opazovanje dogodkov onstran grško-jugoslovanske meje. Večina poročil v tujih listih izhaja po usodnem bombardiranju iz Bitolja.

Še o eni smrtni žrtvi poročajo v zvezi z bitoljskim dogodkom. Po bombardiranju je med drugimi zapustil mesto tudi bogoslovec Stojko Sudar iz Daruvarja, ki je v Bitolju študiral teologijo. Odpeljal se je z brzovlakom ter se je še med vožnjo s stopnic poslavljal od znancev. Na nekem ovinku je mladi bogoslovec padel z drvečega brzovlaka ter si razbil glavo. Kmalu po prevozu v bolnišnico je mladenič izdihnil.

Kmečko nadaljevalna šola v Križevcih

V torek zvečeer je bila v Križevcih svečano odprta dvoletna kmečko nadaljevalna šola. Voditelj g. Križman Jožef je uvodoma pozdravil zastopnike občine, cerkve in druge ter vse navzoče mladeniče, nakar je v obširnem govoru orisal pomen teh kmečko-nadaljevalnih šol za ta kraj, ki je izrazito poljedelski. V Križevcih bosta dva letnika, prvi in drugi. Po govoru je bil gojencem razložen šolski red. Reden pouk se začne v petek. Sledila je seja odbora pod predsedstvom g. Skuhale Franca. Odbor je v stalnih stikih z učiteljstvom in se živo zanima za delo v šoli in za napredek kmečke mladine.

Zaradi posestva umoril mačeho

Kakor smo poročali, je bila 31. oktobra pred petčlanskim senatom okrožnega sodišča v Celju razprava proti 30letnemu posestniku Francu Gosaku iz Planine pri Zrečah, ki je obtožen, da je 7. avgusta na Planini pri Zrečah z udarci s sekiro usmrtil svojo 52 letno mačeho Julijano Gosakovo po zrelem preudarku in iz koristoljubja, da bi postal neomejen gospodar njenega posestva in se rešil preužitka. Na predlog branilcev, da bi se v procesu zaslišale še nove priče in da bi se izvršil ogled krajevnih prilik, je bila razprava preložena in se je ponovno vršila včeraj. Pri včerajšnji razpravi so bile zaslišane nekatere nove priče, ki so obtoženca po večini razbremenjevale, vendar pa v razpravo niso prinesle popolne jasnosti. Obtoženec je tudi pri včerajšnji razpravi dejanje dosledno tajil. Senat je Franca Gosaka obsodil na 15 let robije, na trajno izgubo častnih pravic na 1500 din povprečnine in na povrnitev stroškov kazenskega postopanja. Branilca sta priiavila revizijo in priziv.

Martinovanje pri Sv. Lenartu

Za Martinovo nedeljo je lenarški Sokol priredil veselico. Trud prirediteljev je obilo poplačal dober obisk. V častnem številu se je veselice udeležilo članstvo domačega društva, Sokoli sosednjih društev in čet, domačini in okoličani ter nekaj gostov iz Maribora. Dramatski odsek je odigral Nušićev »Svet«. Igra je dobro uspela, dasiravno so pr njej sodelovali igralci, ki so prvič igrali. Spretnemu in veščemu režiserju Lucijanu je uspelo kljub raznim neprilikam, delo pripraviti v razmeroma kratkem času. Igralci so se v svoje vloge dobro vživeli in požrtvovalno doprinesli svoj delež k skupnemu uspehu. Omenimo naj Ano (Anica) in gospo Židanovo (Drina), ki so jima aplavdirali kar na odprti sceni, pa Matijo (Ivan) ter škrateljčka Jelico (Breda). Sokolski salonski orkester je že v odmorih zaigral par točk, po zadnjem dejanju pa je nadaljeval s koncertom pod taktirko sodnika Cvirna. Zadivljeni smo poslušali in se čudili, da mu je v kratkem času njegovega bivanja pri Sv. Lenartu uspelo povzdigniti orkester do take višine in dovršenosti, da zadovolji tudi razvajenega poslušalca. Igranje orkestra je publika nagradila ne le z aplavzom, temveč tudi z nepričakovanimi bogatimi prispevki za note. Ko so se po polnoči zadnji gostje poslovili, je bilo vsem žal, da je užitka polni večer tako hitro minil.

o. **Na meščanski šoli v Mežici** so morali drugi razred zaradi prevelikega števila dijakov deliti. Šola je dobila 4 nove učne moči.

Ljubljana

a **Narodna zbirka Ciril-Metodove družbe** izkazuje po dosedanjih vplačilih ljubljanskih podružnic že nad 70.000 din, Maribor je zbral 30.000 din, Celje 17.000 din, Kranj 10.000 din. Tako so samo ta štiri mesta dala skoraj 130.000 din. Tudi v drugih manjših krajih je zbirka dosegla lepe uspehe. Ob zaključku zbirke bodo objavljene končne številke.

a **Nevaren žepar** se klati po Ljubljani, ki mu je padlo v roke že več žrtev. Tako je bila neki dami v cerkvi med mašo iz torbice izmaknjena denarnica, na srečo samo z malo drobiža. Dijak S. Z. je na glavni pošti dvignil od doma mu poslani denar 1100 din, a zunaj pred pošto v trenutku, ko je odpiral dežnik, mu je žepar, ki mu je bržčas sledil, že sunil iz žepa suknje listnico. Na isti način je g. Ivanu Pircu iz Ljubljane izginila v Dajdamu v gneči denarnica s 1448 din.

a **Prešernovo proslavo** bo priredilo Kolo jugoslovanskih sester dne 2. dec. v ljubljanski operi. Na sporedu te prireditve pod naslovom „Iz Prešernovih dni" bodo recitacije Prešernovih pesmi, dramski prizor, solospevi in druge Prešernovemu spominu posvečene točke.

BANSKO PALAČO BODO GRADILI v Zagrebu. V novi palači bo 70 sob za pisarne ter več stanovanj. Za gradnjo je odobren proračun v znesku 20 milijonov din.

270 m DOLG MOST ČEZ SAVO so pričeli graditi pri Jakuševcu na Hrvatskem. Železni most bo na lesenih podpornikih ter bo veljal okoli 4 milijone din

1.37 kg TEŽEK KROMPIR je prinesel neki kmet iz okolice Karlovca na zagrebški trg. Seveda je abnormalna velikost in teža krompirja zbujala v Zagrebu veliko pozornost, posebno, če pomislimo, da je normalna težka krompirja 70 do 100 gramov.

Paviljon hrastniških fotoamaterjev

V nedeljo je bil slavnostno odprt paviljon, ki ga je zgradil agilni hrastniški Foto-klub ter mu dal ime »Puharjev dom« po prvoboritelju črno-bele umetnosti Janezu Puharju. Svečanosti so prisostvovali številni delegati fotoklubov širom Slovenije in Hrvatske, med njimi sta bili zastopani tudi slovenska in hrvatska zveza foto-klubov.

Predsednik kluba g. Grešak Mirko je pozdravil številne goste in se zahvalil za pomoč občini ter hrastniški industriji, ki so s svojimi prispevki pripomogli k ustvaritvi doma, ki je prvi te vrste v državi. Po govoru zastopnika slovenske in hrvaške zveze, je kaplan Škrjanc blagoslovil dom, nakar je bila odprta slovenska razstava del fotoamaterjev. Številni razstavljalci iz Ljubljane, Zagreba, Beograda, Maribora, Trbovelj, Celja, Ptuja, Jesenic, Tržiča, Kranja, Konjic, Medvod in seveda tudi iz Hrastnika, so razstavili res reprezentativna dela. Razstava nosi naslov »I. razstava slovenske umetniške fotografije« in bo odprta še 14 dni.

Foto-paviljon »Puharjev dom« ima razstavno dvorano in prostore za strokovno knjižnico ter delavnico s temnico za razvijanje, povečavo itd.

Ptuj

p. **Tržne cene v Ptuju.** Živilski trg je slabo založen. Cene so sledeče: mleko po 2.50 din; smetana 10 din kg; sir 6—8 din kg; surovo maslo 28—35 din kg; krompir 1.50 din kg; jajca 1.50—1.75 din kom.; fižol 4—5 din l. Domača ajdova moka je 3—4 din l, koruzna 3, ržena 3.50 in prosena kaša 2 din. Razno zrnje je od 2—3.50 din l. Jabolka so od 508 din kg in suhe slive 7 din kg. Čebula je 2.50—3 din kg; česen 10 din kg; kislo zelje je 4 din kg in kisla repa 2—2.50 din kg. Goveje meso I. 14—16 din; II. 12—14 din; telečje 14 din; svinjsko 16—20 din in slanina 22 din kilogram.

p. **Davčna uprava** ponovno opozarja davčne zavezance, da vložijo prijave za zgradarino najkasneje do 30. t. m.

p. **Koncert.** Pevski zbor železničarjev »Draya« iz Maribora priredi v soboto 16 t. m. v Glasbeni Matici koncert narodnih in umetnih pesmi.

p. **Uradni dan** zbornice TOI bo v Ptuju 21. t. m. v prostorih združenja trgovcev za mesto.

PRAZNO LADJO SREDI MORJA SO NAŠLI

naši mornarji pred Kupari. Ladja je moderno opremljena za 20 potnikov in ima naslov »Antonieta Costa«, ki ima v Genovi matično luko. Naše oblasti bodo skušale dognati, na kakšen način je prispela prazna ladja v naše morje in kje je njena posadka.

VLOGE PO UREDBI O KONTROLI CEN SO PROSTE TAKS

Kakor objavlja banska uprava (referat za kontrolo cen), je ministrstvo financ izdalo tolmačenje, da so prijave, prošnje in potrdila, katere je vlagati v smislu čl. 2 uredbe o kontroli cen, oproščene plačevanja taks na podlagi točke 1 člena C taksnega zakona, ker se take rešitve izdajajo v javnem interesu in ne v interesu prosilcev.

10 MILIJONOV OPANK BODO IZDELALI

V naši državi je po uradnih podatkih toliko stare gume, da bodo iz nje lahko izdelali okoli 10 milijonov opank. Doslej so naše tovarne izdelale samo okoli 5 do 6 milijonov opank letno.

o. **Papirniške delavce** tovarne »Bratje Piatnik« na Njivicah pri Radečah so začeli odpuščati zaradi racionalizacije obrata. Tovarna je redno zaposlovala 180 delavcev, a je odpustila sedaj 29 moči.

o. **V davčni službi** so bili premeščeni Dobravec Ferdo iz Maribora v Slovenjgradec, Leopold Lukec iz Litije v Metliko, Miloš Subič iz Škofje Loke v Beograd, Peter Vesel iz Slov. Konjic v Maribor-okolica, Ladislav Puc iz Dravograda v Mokronog, Ivan Erceg iz Metlike v Ljubljano-okolica, Anton Lileg iz Ptuja v Gornji grad, Drago Stefančič iz Maribora v Slov. Konjice in Leon Tičar iz Slov. Bistrice v Laško.

o. **Garjavost** se je močno razširila med šolskimi otroci v Št. Jerneju na Dol. Zdravstvena oblast je ukrenila vse potrebno, da se bolezen zatre.

o. **Prekmurske avtobusne vožnje** so spet normalne, kot so bile pred redukcijami. Avtobusi bodo spet vozili ob sredah, petkih in sobotah proti Rogaševcem in Gornji Lendavi dvakrat dnevno. Redni avtobusni promet med Ledavo in Soboto bo tudi preko Beltincev.

o. **Sodni tolmač za madžarski jezik** je postal Filip Pozvek, notarski urad. v Soboti.

o. **V pošni službi so premeščeni** k pošti Ljubljana 1 kontrolorka Bernardina Urbančič s pošte Ljubljana 2, kontrolor Zdenko Vehovar, doslej pri pošni direkciji v Ljubljani, k pošti na Viču, višja kontrolorka Pavla Uršič, doslej pri pošti Ljubljana 2 k pošti Ljubljana 1, višja kontrolorka Amalija Lenart, v Št. Vid nad Ljubljano.

n. **V mostarskem rudniku je še vedno voda** zaradi poplav v preteklem mesecu in zaradi neprestanega deževja. Večina rudarjev je brez dela. Zato jim je pristojni ban nakazal za prvo pomoč 50.000 din.

n. **Zaradi zabave je skrunil zagrebške grobove** neki 15-letni deček. Izkazalo se je, da je slaboumen.

n. **Največ Zagrebčanov umre zaradi raka.** Tako je v enem tednu podleglo raku 12 oseb, jetiki pa 10. Slika je skoraj vsak teden ista.

n. **Pijani cestar** je blizu Šibenika napadel orožnike, ki so ga z bajoneti v silobranu do smrti zabodli. Tudi trije orožniki so bili v tej borbi težje ranjeni.

Celje

Gradnja novega gimnazijskega poslopja

Včeraj je bila komisija za zgradbo gimnazijskega poslopja za II. realno gimnazijo v Celju. Navzoči so bili: inspektor prosvetnega oddelka banske uprave v Ljubljani dr. Silvo Kranjec, kot zastopnik tehničnega oddelka banske uprave arhitekt Navinšek, gospodarski referent banske uprave Mejač, kustos spomeniškega urada dr. Mesesnel iz Ljubljane, za mestno občino Celje župan dr. Voršič, katehet Lukman, ravnatelj Černelč in Fazarinc ter inž. Pristovšek in Brodnik. Za obe celjski gimnaziji sta bila navzoča direktorja Mravljak in Bračko. Predložen je bil idejni osnutek za novo zgradbo, ki bi se zgradila na prostoru stare gimnazije pri farni cerkvi. Podreti bi se morala stara gimnazija, kaplanija, mežnarija ter poslopje, kjer je muzej in Glasbena Matica. Enonadstropna fasada bi stala proti farni cerkvi in v Kapucinski ulici, trinadstropna stavba pa bi stala na vrtu, ki ga je imel v najemu trgovec Karbeutz in je last mestne občine. Šolske sobe bi gledale proti vzhodu in jugu, dvorišče pa bi bilo ob promenadni poti ob Masarykovem nabrežju. Mestna občina se je zavezala v teku petih mesecev dati na razpolago ta prostor in bo v tem času porušila vse navedene stavbe. Kustos za umetniški urad je na idejnem načrtu zahteval še neke izpremembe. Prostor med Posavčevo hišo in novo gimnazijo je namenjen za novo kaplanijo, ki bi jo morala zgraditi mestna občina. Oba direktorja celjskih gimnazij sta se zgolj iz šolskih vidikov izrekla proti temu prostoru. Tudi je velika večina celjske javnosti proti temu prostoru, ker je v Celju dosti primernejših prostorov zlasti pri sedanji gimnaziji, v poštev pa bi prišlo tudi bivše Pertinačevo posestvo. Vsa zadeva se bo sedaj predložila banski upravi, ki bo izrekla končno besedo.

c **Akademija Jadranske straže,** ki je kakor smo že poročali, dosegla tako velik in nad vse časten uspeh, se v nedeljo ob 16'30 ponovi v Mestnem gledališču. Opozarjamo vse one, ki akademije še niso videli, da obiščejo v nedeljo gledališče, da se ob petju, telovadbi, baletu in prizorih mladine naydušijo, za lepoto, bogastvo in vrednost naše svobodne domovine. Cene so nizke: predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar.

* **Novo moderno urejeno trgovino s fotopotrebščinami,** parfumerijo, kosmetičnimi in galanterijskimi izdelki, z gumo in sanitarnim blagom otvori jutri v Prešernovi ulici 11, poleg magistrala, dolgoletni sotrudnik v drogeriji F. Vrlovec, gospod Božič Drago.

c **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek, 18. t. m., ob 20. bo predaval prof. dr. Pavel Strmšek o „Šmarju in šmarskem sodnem okraju". Predavanje bo s skioptičnimi slikami.

c **Za Ciril-Metodovo družbo** so v Celju zbrali v nedeljo nad 17.000 din.

c **Celjski brivci in frizerji bodo zvišali cene.** Zvišanje upravičujejo z naraslo draginjo in naredbo o minimalnih mezdah, pa tudi brivske potrebščine so se zvišale za 50 do 120%. Cene v tej stroki so v drugih mestih že davno višje, kakor v Celju.

c **Novo opekarno gradi** v Trnovljah pri Celju industrijalec g. Ivo Čater.

c **Telefonske kable** so pričeli polagati v Celju. Delo vrši mestna občina, stroške pa bo krila poštna uprava.

c **Orožniški poročnik Vinko Bon** je iz Celja odpotoval na svoje novo službeno mesto v Ljubljano.

Zanimivosti

Rastlina, ki je povzročila gospodarsko revolucijo

Ob 150 letnici pridelave sladkorja iz sladkorne pese

Do prve polovice 19. stoletja je bila Evropa izključno navezana na uvoz trstnega sladkorja. Ljudstva Daljnega vzhoda so že od davna poznala sladkorni trs. Na Kitajskem in Japonskem so ga gojili v velikih množinah. Po karavanskih poteh je prišel sladkorni trst v Malo Azijo in na grške otoke. S posebno vnemo so ga gojili na otoku Cypru. Vendar pa se tu sladkorni trst ni kdo ve kako obnesel. Okoli rta Dobre nade pa je prišel trst slednjič tudi v Ameriko. Antille so postale v kratkem času središče svetovne trgovine s sladkorjem. Evropci, ki so z vsakim stoletjem postajali večji sladokusci ter so čedalje bolj uporabljali sladkor, so bili popolnoma odvisni od tujne. Amerika je bila popoln gospodar sladkorne proizvodnje.

Koncem 18. stoletja pa je bil storjen prvi poskus, ki je kmalu nato prinesel pravo gospodarsko revolucijo v proizvodnjo sladkorja. Že leta 1747 je Nemec Marggraff opozoril na izredno veliko količino sladkorja v pesi. Njegov glas pa se je v takratni dobi, ko se je vrstila vojna za vojno, izgubil. Amerika je še naprej vladala sladkorju. Šele po 40 letih so se poskusi s peso ponovili. F. Karel Achard, potomec francoskih hugenotov, ki so se priselili v Berlin, rojen 1753, je v tridesetem letu starosti kot fizikalni profesor na znanstveni akademiji nadaljeval Marggraffove poskuse. Kupil si je večje posestvo v Kaulsdorfu pri Berlinu, kjer je pričel gojiti sladkorno peso. Leta 1789 se mu je prvič posrečilo, da je izdelal iz pese sladkor, ki je bil užiten. Toda neugodne politične razmere, ki so za Friderika II. vladale v Prusiji, so znatno zavrle njegovo delo. Nadaljeval ga je šele po letu 1797, ko je zasedel Friderik III. prestol. Vladar je bil namreč zelo naklonjen Achardovim poskusom, ker je videl v njegovem delu veliko bodočnost. Z izdatno podporo je omogočil Achardu, da se je popolnoma posvetil poskusom pridelovanja sladkorja. Achard je s podporo vladarja kupil blizu Breslave veliko posestvo, kjer je pričel gojiti sladkorno peso v velikih množinah. Po dveh letih intenzivnega dela so se pokazali prvi uspehi Achardovega dela: Prusija je pričela izdelovati svoj domač sladkor. Zadeva je vzbudila po vsej Evropi pravcato senzacijo. In polagoma se je pridelovanje sladkorja iz pese razširilo po vsej Evropi. Na trgu je nastala divja konkurenca med dvema vrstama sladkorja. Zmagal je sladkor iz pese, dočim se je moral trstni sladkor polagoma umakniti iz Evrope.

Achard je na veleposestvu ustanovil poseben zavod za proučevanje sladkorne proizvodnje. Na zavodu so se pojavili učenci iz drugih držav. Ko je Achard umrl 1821 je novi sladkor že popolnoma osvojil Evropo.

ŠEST VOJN JE DOŽIVEL

V Nordstapelu v Schleswig-Holsteinu je pred nekaj dnevi umrl 98 letni starček, ki je doživel nič manj kot šest vojn. Še kot deček je sodeloval 1848 v vojni proti Danski, udeležil se je prusko-nemške vojne, v letih 1870-71 se je boril proti Francozom, pravtako v svetovni vojni 1914-18, v kateri so izgubili življenje trije njegovi sinovi.

ZA ASANACIJO MEST

je izdala Nemčija od leta 1935 14 milijonov RM. Večina tega kapitala je odpadla na asanacijo mestnih stanovanj za delavstvo. Koncem 1939 je bilo v Nemčiji 18 milijonov 325.000 stanovanj, za 200.000 več kot leta 1938. Od tega odpade na stanovanja v novih stavbah 4.9 milijona.

Prihod kanadskih čet v Anglijo

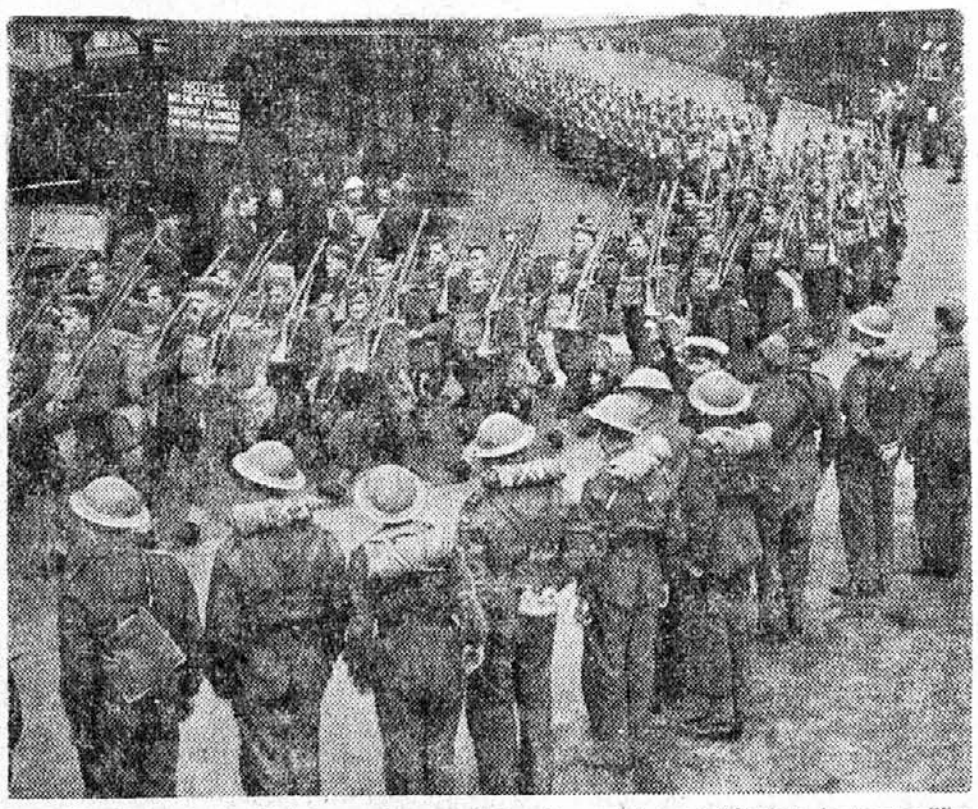

V Anglijo še vedno prihajajo novi in novi kontingenti kanadskih čet, ki se uvrščajo v redno angleško armado. Kanadske čete so izvrstno oborožene in izvežbane

Ženski glasovi so bili odločilni

PRI VOLITVAH V USA SO ŽENSKE POKAZALE VEČJO AGILNOST KOT MOŠKI

Po volitvah v USA, ko je bil tretjič Roosevelt izvoljen za predsednika, se je ameriško časopisje na široko razpisalo o posameznih podrobnostih. Med drugim časopisi posebno naglašajo odločilno vlogo, ki so jo igrale žene-volilke in žene-kandidatinje. Statistika ugotavlja, da so v nekaterih zveznih državah USA volivno bitko prav za prav odločile žene. Tako se je od celokupnega števila volivcev v državi Illinois udeležilo volitev 56% žen, v Kaliforniji 54%, v Indiani 52% in v Kansasu 51% več kot moških.

Posebno agilne so bile žene v predvolilnem boju. Pri agitaciji so pokazale mnogo več iznajdljivosti in privlačnosti kot moški agitatorji in govorniki. Žene so imele v volivnem boju mnogo več govorov in političnih konferenc kot moški. V Illinoisu je bilo zadnji teden pred volitvami nekaj nad 900 zborovanj z govori posameznih kandidatov, od tega odpade 650 zborovanj in govorov samo na žene.

V filmskem ateljeju

— Tako. Tarzana že imamo, toda kje bomo dobili rjovenje leva!?

— Malenkost; gospod ravnatelj, pokličite onih dvajset statistov, ki že dva meseca niso dobili plače...

Čudovito pustolovstvo Van Dyckove podobe

Po velikem trudu je bila slednjič najdena znamenita podoba Van Dycka »Kristus na križu«, ki je leta in leta visela v cerkvi v Thermondu. Podoba je bila pred izbruhom vojne spravljena z ostalimi umetninami v kleteh katedrale St. Bavon v Gentu. Ko je prišel tudi Gent 10. maja letos v »vojno sfero«, ki je zajela vsa belgijska mesta, so naložili podobo na tovorni avto ter jo čez mejo odpeljali v Francijo. Na avtomobilu je bila tudi neka begunska družina. Ko je družina »prestopila« s tovornega avtomobila na osebnega, je poglavar družine izrezal podobo iz okvira, jo zvil ter pritrdil na streho avtomobila. Blizu St. Omara pa je nastala nevihta z nalivom in točo. Podobo so zaupali nekemu kmetu, v dobri veri, da ta ne bo znal oceniti njene vrednosti. Vračajoči se begunci so nato izvedeli, kaj se je s podobo zgodilo, toda nič natančnejšega. Ko so se vrnili v Thermonde, so povedali županu, kaj so na poti izvedeli. Leta je organiziral ekspedicijo, ki naj bi poiskala izgubljeno dragoceno podobo. Žal, ekspedicija se je po nekaj tednih vrnila praznih rok. Župan je poslal drugo. Tej je slednjič uspelo, da je našla onega kmeta, ki je podobo za malenkostno odškodnino vrnil.

Spomin filmske zvezde

Slavna filmska igralka Pola Negri se je ločila s svojim petim možem, gruzinskim princem Mdivanijem. Čez dober mesec se je možila šestič. Ko je v nekem mestu v državi Alabama (USA) prišla na magistrat v poročni oddelek, jo je vprašal uradnik:

— Ali ste že bili poročeni?

— Da.

— S kom?

Pola Negri je užaljeno pogledala uradnika, rekoč: — Gospod, ali sem mar na statističnem uradu? Povejte mi, ali sem se prišla možit, ali radi tega, da bi mi vi preizkušali moj spomin!

—In zakaj so vam odpovedali službo?

— Ker sem vedno pozabila umiti otroke.

— Mama, prosim te, vzemi jo!

Tajni simbol japonske pomorske sile

Na vsaki japonski ladji je takoj za njenim imenom še beseda »Maru«. Ladja, ki reže pod japonsko zastavo morje, se na priliko imenuje »Gosho-Maru«, ali »Asa-Maru«. Vse, kar je v kakršni koli zvezi s pomorstvom Japonske, končuje z besedo »Maru«. Japonska trgovska pomorska zastava se prav tako imenuje »Hino-Maru«. Kaj torej pomeni ta simbolična zaključna besedica?

»Maru« je simbol japonskega pomorstva, vendar si Japonci še sami niso povsem na jasnem, kaj prav za prav pomeni in od kod izvira ta beseda. Približno 4000 let stara legenda pravi, da je prišel za vlade cesarja Uangki-ja iz nebes poseben odposlanec, da bi naučil japonski narod gradnje ladij. Tega odposlanca imenuje legenda Hakudo-Maru. Iz hvaležnosti pa poslej Japonci dodajo vsaki ladji poleg njenega imena še zaključno besedico »Maru«.

Ko so Japonci gradili 1591 svojo prvo veliko ladjo, ki je bila za takratne razmere pravcata plavajoča palača, so jo imenovali Nippon-Maru. Toda tajinstveno besedo »Maru« nahajamo ne le v pomorstvu, ampak tudi drugod, tako n. pr. pri raznih glasbilih, orožju itd. Verjetno je torej še več legend o besedi »Maru«. Po ljudski veri se imenuje Asuminusora Maru neko božanstvo, ki živi na dnu morja. Torej nekak rimski Neptun. Temu božanstvu je posvečen krasen tempelj v Šigi na otoku Šiga-Šima. Iz spoštovanja do tega morskega božanstva pa dobi vsaka ladja še ime Maru.

Kljub tem dvem legendam pa je med samimi Japonci sporno, ali resnično obsegata prvotni pomen besede »Maru«. — Večina japonskih znanstvenikov trdi, da pomeni beseda »Maru« pojem za — krog. V tej zvezi ugotavljajo, da so imele nekdanje japonske ladje okroglo obliko, prav tako, kakršno imajo še danes ladje na Eufratu. Spoštujoč tradicijo pa Japonci še dandanašnji dodajejo k imenom svojih ladij simbolično besedo »Maru«.

Pilot mora imeti razgled!

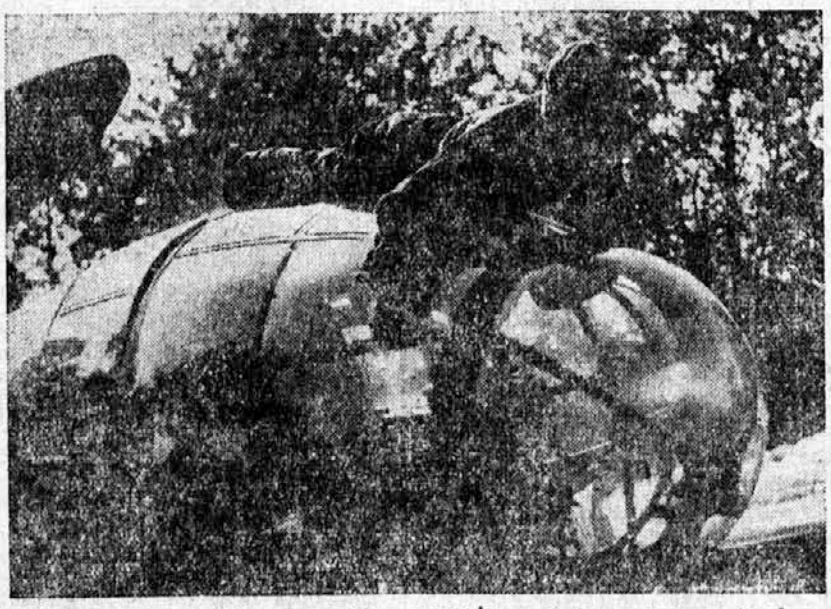

V Nemčiji po vsakem poletu terenskite osnažijo vrhnjo prozorno kabino pilota, kajti zanj je najvažnejši razgled

Podkev, ki ni prinesla sreče

Malone po vsej Evropi velja običaj, da prinese podkev srečo. Kdor najde na priliko na cesti konjsko podkev, temu bo tisto leto sreča še posebno naklonjena. Pri kmetih take podkve varujejo kot posebne relikvije, mnogokje pa jih pritrdijo na vratni podboj. Iz Innsbrucka pa poročajo o zanimivem slučaju, ko nekemu kmetu podkev ni prinesla sreče, ampak nesrečo. Ko je kmet obiskal nekega svojega prijatelja na vasi, mu je padla na glavo podkev, ki je bila pritrjena na podboju. V trenutku ga je po glavi oblila kri in se je nezavesten zgrudil na tla. V bolnišnici so ugotovili resen pretres možganov.

Maribor

Obupen položaj brivsko-frizerskih pomočnikov

Prejeli smo:

V današnjem težkem času, ko vsi čutimo posledice izrednih prilik ter neznosno draginjo, ko zlasti socialno šibkejši sloji trpijo občutno pomanjkanje najbolj potrebnih reči, se pojavlja pereče vprašanje, kaj bo z brivsko-frizerskim pomožnim osebjem. Kaj bo in kako dolgo bomo še zmožni ostati v tem obupnem položaju?

Res je, da je banovinska uprava že dvakrat zvišala mezde brivsko-frizerskim nameščencem. Toda poglejmo, kako se to v praksi izvaja. Naše mezde so v največ slučajih segale do 2.50 din na uro, banovinska oblast jih je z uredbo 20. I. t. l. zvišala na 3.75 na uro. Čeprav je banovina izdala to uredbo, se naši mojstri niso niti zmenili za to ter so šli enostavno preko tega, naše mezde so ostale iste. Ko smo videli, da se ne upošteva niti uredba, ki jo je izdala banovinska oblast, in ko je postal naš itak že mizerni položaj še obupnejši, se še vedno nismo poslužili zakona, da bi dosegli to, kar nam po uredbi pripada, nego smo ponujali našim gg. mojstrom kompromisno rešitev tega tako perečega vprašanja, na katero pa naši gg. mojstri zaradi svoje neuvidevnosti niso hoteli pristati. Dali so enostavno izjavo, da smatrajo pogajanja za razbita. Med tem časom je 1. oktobra t. l. izšla nova uredba banovinske uprave, katera je mezde zvišala sedaj na 4.— din na uro. Ker je ta mezda bila višja kakor prejšnja, smo se tudi pri ponovnih pogajanjih postavili na stališče nove minimalne mezde, ki se ne more znižati. In kaj se dogaja sedaj? Nekateri mojstri skušajo na vse načine delati na tem, da bi to uredbo zopet lahko izigrali. Vsa čast nekaterim gg. mojstrom, ki so to minimalno mezdo izplačali, ali teh je zelo malo. Nekateri mojstri skušajo dajati tedenski neplačan dopust, še bolj sramotno pa delajo nekateri, ki nagovarjajo pomočnike, češ jaz vam plačam 700.— din, a vi mi podpišite, da ste v redu prejeli minimalno mezdo; drugi zopet grozijo, češ če hočete delati za staro mezdo, dobro, če pa ne, pa lahko greste in bom delal sam. Teh je na žalost največ. Vemo za slučaj, da je delala neka pomočnica za 300 din na mesec. Kako je ona s to napitnino, kajti plačo tega niti imenovati ne moremo, izhajala, to sama najbolje ve. Sigurni smo, da je bilo takih žalostnih slučajev nešteto. V bodoče pa bomo vsako tako izkoriščanje javno ožigosali; naj javnost ve, kaki ljudje so naši mojstri. Mojstri dobro vedo za stari pregovor, ki pravi »kjer ni tožnika, ni sodnika«, toda naj si naši gg. mojstri zapomnijo, da bo tožnikov sedaj nič koliko, zahtevali bomo, če ne drugače, z zakonskim potom to, kar nam je tudi potrebno. Nihče nam ne more vzeti tega, kar je naš zaslužek, katerega mi nujno potrebujemo, ker hočemo, če moramo pošteno delati, tudi vsaj toliko zaslužiti, da bomo živeli kakor ljudje.

Združenje brivsko-frizerskih pomočnikov (-ic) v Mariboru.

Tudi v Št. Ilj bi lahko vozil avtobus!

Mestno avtobusno podjetje je svojčas ukinilo progo Maribor—Št. Ilj. Na tej progi je vozil avtobus okrog poldne. Ob tem času pa se vožnja z avtobusom ni obnesla, ker skoraj istočasno vozita kar dva vlaka proti Št. Ilju, od katerih se eden vrača ob pol dveh v Maribor. Prizadeti prebivalci pa bi želeli, da bi zjutraj vozil avtobus in sicer tako, da bi odhajal iz Maribora ob 8., iz Št. Ilja pa bi se vračal ob pol 9. ali 9. Takrat nam- reč ni v nobeni smeri primernega vlaka, ker vsi vlaki vozijo zgodaj zjutraj, kar je posebno v zimskih mesecih prikladno samo za šolarje in ljudi, ki se vozijo na delo, ne pa tudi za kmete, ki ne morejo tako zgodaj z doma. Zato bi bilo želeti, da bi se uvedla avtobusna vožnja ob omenjenem času vsaj ob sredah, sobotah in nedeljah. Mogoče bi se tokrat avtobusna proga Maribor—Št. Ilj le obnesla.

Težek položaj posestnikov ob potoku v Studencih

V Studencih ob potoku, ki loči občini Radvanje in Studenci, so razni posestniki prodajali parcele, ki pa še do sedaj nimajo stavbnega dovoljenja. To pa zaradi tega, ker je tam zaščitni pas in ker omenjeni potok ni predpisano reguliran.

Sedaj so ti novi lastniki parcel v veliki zadregi, kajti postavili so si tam že zasilna stanovanja in barake, ne dobijo pa dovoljenja za zidavo stanovanjskih hiš.

Pred dnevi je bila na licu mesta komisija, kjer so se bivši posestniki zavezali, da bodo potok zregulirali predpisno, reveži pa, ki so si s težko prisluženim denarjem kupili ta majhen koščeк zemlje, upajo, da jim bo potem oblast dovolila zidavo ter so vložili tudi tozadevno prošnjo.

GRAJSKI KINO

Danes ob 20.45 uri in nedeljo 17. novembra ob 10.30 uri

»SVENGALI«

Umazana afera

V Studencih se mnogo šušlja o umazani nravstveni aferi, v katero je zapletenih po dosedanjih ugotovitvah pet ljudskošolskih učenk, ki obiskujejo 4.—6. razred studenške ljudske šole. Učiteljica je slučajno prestregla v šoli listek, na podlagi katerega je prišlo na dan, da je neki starejši moški zvabljal k sebi dekleta, izgleda pa, da je v afero zapletenih še več drugih moških. Oblasti preiskujejo vso zadevo, ki je zbudila med studenškim prebivalstvom mnogo ogorčenja, zlasti pa med starši mladih deklet.

Telefonskim naročnikom

Nov telefonski imenik bo v kratkem izdalo poštno ravnateljstvo. Telefonski naročniki, ki žele izpremembo besedila v imeniku za l. 1939, naj to spremembo sporočijo v prijavi, kolkovani z din 5.—. V črtanje je treba prijaviti one naročnike, ki so medtem umrli. Napačno objavljene vpise in eventualna preimenovanja ulic naj javijo naročniki z nekolkovano prijavo. Vse vloge je treba poslati do 20. novembra, za Maribor jih sprejema glavna pošta. Fizične in pravne osebe, ki niso sami naročniki telefona, ne morejo biti priobčene v imeniku.

DOBRODELNA AKADEMIJA

za zimsko pomoč revni deci naših šol bo v soboto, 16. t. m., ob 20. v dvorani Sokolskega doma na Aleksandrovi cesti. Sodeluje z izbranim programom mladina sred. šol in šole Glasbene Matice. Z ozirom na naklonjenost, ki so jo pokazali mariborski gg. tovarnarji, se bo akademija ponovila v nedeljo, 17. t. m., ob 20. po znižanih cenah z istim sporedom. Vstopnice so v predprodaji pri g. Zlati Brišnik. — **Ženska društva v Mariboru.**

m. **Stroj je odtrgal** palec na roki 31 letnemu mizarskemu pomočniku Avgustu Pučniku iz Maribora.

m **Ostavko je podal na službo** pri mariborski mestni občini inž. arh. L. Mušič, ki je bil sprejet v službo mestne občine ljubljanske kot pragmatični uradnik.

m **V znanem davčnem sporu** med mariborsko in košaško občino sta davčni upravi za Maribor mesto in Maribor okolico odločili, da mora mariborska mestna občina plačati za vsa leta nazaj znesek 123 tisoč din.

m. **Humoristični večer v Ljudski univerzi.** Drevi ob 20. se bodo predstavili mariborski publiki trije veseli gospodje: urednik »Totega lista« Božo Podkrajšek, pisatelj Ivan Rob in Fran Milčinski — Ježek. Izvajali bodo svoja vesela dela. Predprodaja vstopnic pri g. Zlati Brišnik.

m. **Ponovitev igre »Dve nevesti«** bo v krčevinski šoli v soboto 16. nov. ob 20. na splošno željo občinstva, ki pri zadnjih predstavah zaradi napolnjene dvorane ni dobilo prostora. Prireditelja sta Sokolsko društvo Maribor III. ter občinski odbor Rdečega križa v Košakih.

m **Strelski odsek Sokola III.** Krčevina-Košaki bo priredil v nedeljo, 17. novembra, ob 15. v mali dvorani Narodnega doma čajanko z razdelitvijo daril tekmovalcem v društvenih strelskih tekmah.

m. **Redek lovski plen.** Rudolf Hadner, lovec v revirju mariborskega trgovca Vaclava Vošineka v Pekrah, je ustrelil redek eksemplar male droplje samice, ki jo bo nagačil mariborski preparator Franc Walner.

m. **S trobojnicami okrašene smrečice** so oznanile danes zjutraj Mariborčanom, da je zapadni del stavbe novega Hutterjevega bloka pri mestnem parku pod streho. Gradnja tega dela je poverjena mariborskemu stavbenemu podjetju inž. Šlajmer- inž. Jelenec, v prnihodnjih dneh bo zgradba pod streho tudi v ostalih dveh odsekih.

m **Posnemanja vredno.** G. Ivan Grosek, veletrgovec in posestnik v Rošpohu, je daroval za revno šolsko deco v Kamnici znesek 1000— din, za kar se mu upraviteljstvo šole prisrčno zahvaljuje ter prosi tudi druge, da ga po svojih močeh posnemajo.

m. **S flobertovko se je igral** 15 letni posestnikov sin Črmek Josip iz Rošpoha. Orožje se mu je sprožilo ter ga je krogla zadela v dlan roke.

m. **Celo petrolejsko svetilko,** ki je bila nameščena na križišču Radvanjske ceste in Fochove ulice kot znamenje, da popravljajo cesto, je neznani dolgoprstnež odnesel.

m. **Dve suknji** in nahrbtnik z raznimi predmeti so ukradli delavcema Janezu in Alojzu Lubecu, ki sta zaposlena pri zgradnji nove gimnazije v magdalenskem predmestju.

m **Žena je odšla od doma** šoferju Janku Menhartu ter odpeljala s seboj tudi 13 letnega sina Milana Kušiča. Mož jo pogreša že od 5. novembra.

m. **Več perila so odnesli** predilki Pesek Barbari iz Masarykove ulice, ki ga je pustila preko noči na dvorišču, da bi se posušilo. Škoda znaša okoli 250 din.

m. **Belo platneno rjuho** je nekdo izmaknil z okna igralki na citre Ani Kolarjevi v Cvetlični ulici, ki trpi okoli 100 din škode.

m **Starši pogrešajo** 16 letno dijakinjo Terezijo Refolnik, ki je odšla 14. novembra v šolo, a se ni več vrnila. Mati sumi, da je morda pobegnila z nekim 36 letnim moškim iz Slov. Konjic, s katerim sta se večkrat sestajala.

m **Moško kolo brez lastnika** je našel stražnik pred gostilno Golob na Glavnem trgu. Ima evid. štev. 2-24859.

m **Zimski plašč,** hlače in drugo je nekdo ukradel krojaškemu mojstru Ludviku Zupaniču iz njegove delavnice v Barvarski ulici. Skupna škoda znaša 1700 din. Ker je istočasno izginil tudi njegov 19 letni pomočnik K. J., ki se tekom šestih dni še ni povrnil, pada sum tatvine nanj.

m **Kolo je izginilo** avtomehaniku Francu Lešniku iz Jerovškove ulice v Stolni ulici. Je znamke „Adler" s tov. štev. 1244315, vredno 1500 din.

Sport

Kakšna bo slovenska boksarska reprezentanca

V nedeljo ob pol 10. bo v dvorani Sokolskega doma velika revija slovenskih boksarjev. Prvič bodo nastopili člani novo ustanovljenega odseka ISSK Maribora v dvoboju z Bratstvom z Jesenic, v okviru izločilnega tekmovanja za sestavo slovenske boksarske reprezentance, ki bo prihodnjo nedeljo tekmovala s hrvatsko v Zagrebu, pa bodo prišli v Maribor tudi najboljši boksarji ŽSK Hermesa iz Ljubljane in SK Trbovlje iz Trbovelj.

ČETRTO POVRATNO KOLO V LIGI

V nedeljo se bo odigralo v slovenski nogometni ligi četrto kolo spomladanskih tekem, in sicer v Mariboru Železničar—Ljubljana, na Jesenicah Bratstvo—Maribor, v Trbovljah Amater—Kranj, v Ljubljani Mars—Olimp. Mariborska tekma bo odločilna za prvo mesto.

SK SLOVAN V GUSTANJU

bo priredil kot zaključek letošnje nogometne sezone v soboto 16. novembra, s pričetkom ob pol 8. uri zvečer v Sokolskem domu v Guštanju **veliko plesno veselico.** Sviral bo znani dijaški jazz iz Maribora. Za zabavo in okrepčilo bo preskrbljeno.

s **Sekcija ZNS v Mariboru (službeno).** K nedeljskim tekmam so delegirani sledeči gg. sodniki: Železničar—Ljubljana, str. sod. Hobacher in Orel, Rapid—Slavija (jun.) Grošelj.

Za sobotno

številko „Večernika" — oddajte velike in male oglase **še danes**

m **Na živinski sejem v Mariboru** 12. nov. so pripeljali 10 konjev, 18 bikov, 170 volov, 775 krav, 11 telet, skupaj 786 komadov. Cene so bile naslednje: debeli voli 8'25 do 9'25, poldebeli voli 7—8, voli za klanje 6.50—8, klavne krave, debele 7 do 8, plemenske krave 7'50—8'50, krave za klobase 5 do 6'50, molzne krave 7—9, breje krave 6—7'50, mlada živina 7 do 9, telela 9—11. Prodanih je bilo 362 komadov. Cene mesu: volovsko I. vrste 16 do 18, II. vrste 13 do 15 ,meso krav telic in bikov 12 do 18, telečje I. vrste 16 do 18, II. vrste 14 do 16, svinjsko meso 20 do 22 din kilogram.

m **Nočno lekarniško službo** od 9. do vključno 15. novembra bosta vršili lekarna pri sv. Antonu, Frankopanova 18, tel. 27-01, ter lekarna pri Mariji pomagaj, Aleksandrova 1, tel. 21-79.

Narodno gledališče

Petek, 15. nov.: zaprto.

Sobota, 16. nov., ob 20: **»Na cesaričin ukaz«.** Red C.

Nedelja, 17. nov.ob 15.: „Nenavaden človek". **Znižane cene.** Ob 20.: „Na cesaričin ukaz".

Konec tedna v Narodnem gledališču. V soboto, 16. t. m. bo prva, v nedeljo zvečer pa druga ponovitev letošnje glasbene novosti, Granichstädtenove melodiozne operete „Na cesaričin ukaz", v nedeljo popoldne pa bo ob **znižanih cenah** kot popoldanska predstava Senečičeva izborno uspela tragikomedija „Nenavaden človek".

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 20. nov., ob 20.: „Nenavaden človek". Gostovanje mariborskega gledališča.

Kino

* **Grajski kino.** Danes veliki ljubavni film **„Spomin na ljubezen".** Borba dveh žen za ljubljenega moža. V petek ob 20'45 uri nastopa s svojimi najnovejšimi eksperimenti **„Svengali".** — Pride Danko Pišta.

* **Esplanade kino.** Izborni pustolovni in ljubavni film napete vsebine **„Dr. X. X."** z Gustav Fröhlichom.

* **Kino Union.** Od danes **„Geronimo"** velefilm. Napeta vsebina. Preston Forster, Ellen Drew in Thumder Clored v glavnih vlogah.

* **Zvočni kino Pobrežje** 16. in 17. nov. **„Kapetan Džek"** z dodatkom žurnala in smešnice.

Gibanje cen na živilskem trgu

Iz zadnjega uradnega poročila mestnega tržnega nadzorstva prinašamo nekatere cene najnujnejših življenjskih potrebščin. Cene se v primeri s prejšnjim tednom v glavnem niso izpremenile, močno pa so porasle cene na perutninskem trgu.

Na zelenjavnem trgu stane krompir 1.60 din, merica 11 din, čebula 2—3 din, česen 8 do 12 din, zelje 0.50—3 din glava, kislo zelje 5 din, repa 2—5 kom. za dinar, kisla repa 3 din, karfijola komad 1.50—10 din, ohrovt komad 0.20—2 din, hren 7—9 din, buče kom. 0.50—4 din, paradižniki kup po dinarju, glavnata solata in endivija 0.50—1.50 din komad, motovilec, radič in špinača po dinarju kupček, koleraba 2—5 komadov po dinarju, cena luščenemu grahu je porasla na 15 din za liter, redkve 0.25—0.50 din komad, pesa kupček po dinarju.

Na sadnem trgu prodajajo jabolka kg po 5—12 din, hruške 10—16 din, grozdje po 16—18 din, orehe cele 14—16 din, luščene 44 din, kostanj 2—4 din, pečen 6—8 din za liter, šipek 3 din.

Na ribjem trgu so karpi po 16 din, belice po 9—10 din, ščuke po 20 din, morske ribe po 16—32 din.

Cene mleku in mlečnim izdelkom so se gibale sledeče: smetana 12.50—15 din, mleko 3—3.50 din, surovo maslo 36—40 din, čajno maslo 50 din, domači sir 12 din, jajca 1.75 do 2 din za komad, konservirana 1.50 din.

Perutninski trg je bil jako dobro založen, kljub temu pa so se cene precej dvignile. Kokoši so po 28—35 din za komad, piščanci po 30—80 din za par, gosi 60—80 din, purani 40—85 din, race 20—25 din, domači zajci 12

Šah

Usodna partija Lilientahl-Bondarevski

»ČE BI ŠEL BONDAREVSKI SPAT, BI BIL PRVAK SSSR«

Letošnji turnir za prvenstvo SSSR 1940 v Moskvi je bil dramatičen kot malokateri turnir sploh. Napet in poln presenečenj, ki se jim je začudil ves svet. Že v prvi polovici turnirja sta kot glavna favorita odpadla velemojstra Botvinnik in Keres. Na vrh tabele so vdrli Bondarevski, Lilienthal, Smislov in Boleslavski. Polagoma sta odpadla še Smislov in Boleslavski. Med Lilienthalom in Bondarevskim pa se je razvila gigantska bitka za prvo mesto. Oba sta podirala svoje nasprotnike. In tik pred koncem je prevzel vodstvo Bondarevski sam s točko naskoka. Že je zasanjal Rus iz Rostova na Donu o najvišji šahovski časti v svoji prostrani domovini. V zadnjem kolu se je srečal z Lilienthalom. Za zmago in najvišjo čast je potreboval samo pol točke. V ostri francoski partiji je Bondarevskemu uspelo, da je do prekinitve ohranil ravnotežje, dasi je bil v težki poziciji. Partija je kazala na remis. Toda Bondarevski je zagrešil napako, ki se mu je naslednji dan, ko sta z Lilienthalom spet sedla za šahovnico, kruto maščevala. Doma je namreč vso noč analiziral prekinjeno partijo, ne da bi vsaj za nekaj ur zatisnil utrujene oči. Zjutraj je sedel za šahovnico zbit in izčrpan, toda trdno prepričan, da je že prvak SSSR. Glava je bila polna variant in nemara tudi prezgodnje slave. Nemirno so mu plesale pred očmi figure. Poteza. Bila je napak! Lilienthal pa je nato partijo v končnici z lahkoto dobil. »Ko bi šel Bondarevski zvečer, ko je partijo prekinil lepo spat, bi verjetno partije ne izgubil ter bi bil šahovski prvak SSSR!« je napisal velemojster Flohr v moskovskih »Izvestjih«. Torej zares usodna partija!

Poglejte sedaj še partijo. Radi tesnega prostora jo, žal, objavljamo brez glos.

166. Francoska obramba

(19. kolo šampionata SSSR 1940 v Moskvi)

Beli: **Lilienthal** Črni: **Bondarevski**

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, dxe4 4. Sxe4, Sbd7 5. Sf3, Le7 6. Ld3, Sgf6 7. Sxf6+, Lxf6 8. 0-0, c5 9. c3, cxd4 10. cxd4, 0-0 11. Dc2, g6 12. Lf4, Sb6 13. Lc7, De7 14. Le4, Sd5 15. Lxd5, cxd5 16. Le5, Lf5 17. Lxf6, Dxf6 18. Db3, Le4 19. Se5, Db6 20. Dxb6, axb6 21. Tfc1, Tfc8 22. a3, Lf5 23. g4, Le6 24. h3, f6 25. Sd3, g5 26. f3, K• 27. Kf2, Ke7 28. Ke3, Kd6 29. Txc8, Txc8 30. h4, h6 31. hxg5, hxg5 32. Thl, Te8 33. Kd2, Ld7 34. Th6, Tf8 35. Se1, Ke7 36. Sc2, Tf7 37. Se3, Le6 38. Kc3, Kd6 39. Kb4, Ld7 40. Sf5+, Kc7 41. a4, Le6 42. Sg3, Ld7 43. Sh5, f5 44. Sf6, fxg4 45. Sxd5+, Kb8 46. fxg4, Lxg4 47. Sxb6, Tf2 48. b3, Ld1, 49. d5, Kc7 50. a5, Td2 51. Th7+, Kb8 52. d6, Td4+ 53. Kc5, Th4 54. d7, Kc7 55. d8D+ in črni preda, ker izgubi figuro.

„Nemški elitni turnir" na Poljskem

Pod tem naslovom je pričel v začetku tega meseca v Krakovu turnir dvanajstih nemških mojstrov. Med njimi je tudi E. F. Bogoljubov. Prva tri kola so bila odigrana v Krakovu, naslednja v znamenitem kopališču in letovišču Krynici, 7. in 8. kolo bo odigrano v Radomu, zaključna kola pa v Varšavi, kjer bo tudi razdelitev nagrad. V dosedanjih šestih kolih je bilo precej presenečenj, največje pa v tem, da je letošnji prvak Nemčije Gregor Kieninger popolnoma odpovedal ter je stalno na koncu tabele. Poraz za porazom doživlja. Šahovski reporterji vrtajo za vzrokom, a niso še ničesar »odkrili«. Do 6. kola je bil v vodstvu Bogoljubov, dokler ni nepričakovano izgubil proti krakovskemu mojstru Mrossu. Bogoljubov se je v tej partiji izkazal starega lahkomišljenca. Remis je imel v rokah, pa je toliko časa izzival, da je slednjič izgubil. Po 6. kolu je stanje naslednje: Kohler in Richter 4, Ahaues, Bogoljubov in Müller 3 in pol, Blümich, Lokvenc, Mross in Eisinger 3, Rellstab in Gilg 2, Kieninger 1 in pol točke.

S turnirja, ki je še v teku, prinašamo naslednje partije:

167. Siciljanka

(6. kolo v kopališču Krynica)

Beli: Mross Črni: **Bogoljubov**

1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, e6 6. Le2, Le7 7. 0-0, a6 8. Le3, Dc7 9. f4, Sbd7 10. Dd2, b5 (tkz. Canallova varianta) **11. f5, Sc5 12. fxe6, fxe6 13. Lf3, b4 14. Sce2, e5 15. Sb3, Scxe4 16. Lxe4 Sxe4 17. Dd5, Lb7 18. Df7+** (beli ima za žrtvovanega kmeta precej izgleden napad), **Kd7 19. Df5+, Kd8 20. Tad1, Lf6 21. Sd2, Dd7 22. Dh5, Dc6 23. Dg4, Ke7** (B. hoče za vsako ceno zmagati) **24. Txf6!, gxf6 25. Dg7+, Ke6 26. Sf3!** (zmagovita poteza, ki zlasti grozi Sd4+), **Dc8 27. Sed4+, exd4 28. Sxd4+, Kd5 29. Df7+, Kc5 30. Se6+, Kc6 31. Sd4+, Kb6 32. Sb3+, Kb5 33. Sd4+, Kb6 34. Sf5+!** (to je konec), **Ka5 35. a3!, bxa3 36. Ta1, Sc5 37. Sxd6, Dc6 38. Txa3+, Sa4 39. Txa4+!, Dxa4 40. Dc7+, Kb4 41. Dc3+** mat.

Velemojster E. F. Bogoljubov

Brzopotezni turnir SŠZ

Za letošnjo šahovsko sezono si je Slovenska šahovska zveza, ki ji predseduje agilni dr Bajec, sestavila obširni program, s katerim bo močno poživila slovenski šah. Kot uvod v program je bil v nedeljo v Ljubljani medklubski brzopotezni turnir, ki se ga je udeležilo 14 šahovskih moštev. V predfinalu v dveh skupinah je nastopilo po 7 moštev, v finalu pa skupno 6, in sicer po tri prvo plasirani iz obeh skupin. Po izredno napeti borbi je zmagal Ljubljanski šah. klub s 30 točkami ter si osvojil pokal SŠZ, na drugo mesto se je plasiral Centralni šah. klub z 28 iz Lj., tretje Šah. sekcija SK Železničarja iz Maribora z 21 in pol točkami, nato Celjski šah. klub z 18 in pol, SK Triglav s 16, Š. sekcija Železničarja, ki je nastopila v postavi Mohorčič, Regoršek, Babič, Vidovič, Ketiš, Ajlec, Marotti in Golež, je dosegla odličen uspeh. Med drugim je Mohorčič premagal Milana Vidmarja ml. in Šorlija, Vidovič pa Furlanija.

Š. **V Poznanju** je bil pred nedavnim priredjen manjši turnir, na katerem sta skupno s 5 in pol točkami zmagala znana nemška mojstra Ahaues in Elstner.

20. šahovski oreh

Že v 5. šahovskem orehu smo vam predstavili slavnega komponista **H. Mattisona** iz Rige. Gotovo vas je navdušil s svojo blestečo kompozicijo. Poglejte danes drugo njegovo mojstrsko delo. **Beli:** Kg2, Tg5, Lh4 in kmet na a3. **Črni:** Kb5 in kmetje na a5, c2, c5 in c6. Beli na potezi remizira. Na prvi pogled boste rekli, da to ni mogoče. Kdo naj vendar zaustavi črnega kmeta na c2, ki se utegne vsak hip izpremeniti v damo, ki bo odločila boj v prid črnega. Poskusili boste Txg5+ in nato Lg5, pa boste spoznali, da s tem niste ničesar opravili, kajti črni kralj poseže nato odločilno v igro. Kaj torej? Poskusite!

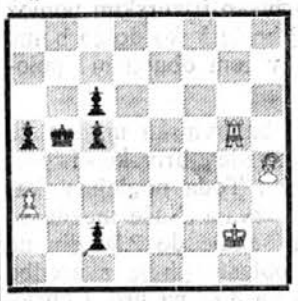

Beli na potezi remizira

Rešitev 19. šahovskega oreha

1. h3!, c5 2. Kb1, c4 3. Ka2!, c3! 4. Kb3!! (4. Kxa3, Kg3! in remis: 5. f5, Kf4 6. f6, Ke3 7. f7, c2 itd.), **a2 5. Kxa2, Kg3 6. f5, Kf4 7. f6, Ke3 8. f7, c2 9. f8D, c1D 10. Dh6+** in beli dobi.

Ne, tako lahak in enostaven pa Grigorjev spet ni! Prejeli smo celo kopico rešitev, točno 35. Toda niti ena popolnoma ne ustreza. Večina reševalcev je našla za črnega najslabšo obrambo, skoraj vsi pa so neusmiljeno pobrali kmeta na a3. Poglejte sedaj rešitev, pa boste videli, kako čudovito obrambo je našel Grigorjev za črnega. Ker nihče ni pravilno rešil, ostane nagrada za prihodnjič.

Kupon za šahovsko nagrado
„Večernik", 15. novembra 1940

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 10.—. Dražbe, preklici dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 12.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasni davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vposlati v pismu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. — Za vse pismene odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

KAM, KJE?

AKO HOČEŠ dobrega razvedrila, pridi v nedeljo v gostilno »Kren«, boš se sigurno dobro zabaval. — Dobra vina, pristne prleške gibance, vse po zmernih cenah. Se priporoča Klemenšak 20020-1

nov redilni prašek za svinje pospešuje apetit in hitro zdebeljenje. Uspeh zajamčen! 1 zavitek **REDINA** stane din 8·—. Poštnina povzetje za 1, 2, 3 ali 4 zav. din 11·—
DROGERIJA KANC
Maribor, Tyrševa ulica 1

NOVA DAMSKA KAPELA od jutri, sobote, naprej stalno vsak večer v restavraciji »Ljutomer« na Rotovškem trgu. Štibler. 20041-1

GOSTLNA DERMASTJA Aleksandrova 18, vsako soboto in nedeljo, kakor tudi ob prezmesnih dnevih jetrnice, krvavice in pečenice. Prvovrstna vina. 19818-1

SLUŽBO DOBI

ČEVLJARSKI POMOČNIK in vajenec se sprejme. Naslov v ogl. odd. lista 20009-2

SLUŽBO IŠČE

TRGOVSKI POMOČNIK želi službe v skladišču ali slično. Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20027-3

STANOVANJE ODDA

STANOVANJE z velikim vrtom, ob glavni cesti, se odda družini brez otrok. Ponudbe na »Večernik«, Ptuj. 20032-5

STANOVANJE soba in kuhinja, sončno, se takoj odda pošteni, mirni stranki. Dravska 10, Benet. 20036-5

PREHRANA

GOSPOD se sprejme na stanovanje in hrano. Ob jarku 6, pritličje, desno 20016-7

SOBO ODDA

GOSTILNA »EVROPA« Studenci — vsak večer koncert damske kapele, v nedeljo od pol 16. ure dobre krvavice, pečenice in ostale specialitete. Sobe za tujce. 2000-8

POSEST

11 let obstoječo TRGOVINO takoj prodam ali sprejmem družabnika(co). Varna naložba, dobra eksistenca. Takojšnja udeležba. Vpraša se Fochova 13 trgovina. 20030-11

Kupim novo STANOVANJSKO HIŠO Ponudbe pod »Gotovina« na ogl. odd. »Večernika«. 20022-11

TRGOVINA s špecerijo, dobro idoča, v centru mesta, se radi selitve ugodno odda. Naslov v ogl. odd. »Večernika« 20015-11

POHIŠTVO-OPREMA

Prodam SOBNO KREDENCO in ogledalo (psiho). Pivovarna, Aleksandrova cesta 3-I., Arzenšek. 20034-17

RAZSTAVA PISARNIŠKEGA POHIŠTVA od 15.—25. novembra 1940 Maribor, Prešernova ulica 4. Ogled neobvezen. — Remec & Co., Kamnik. 20010-17

OTROŠKA POSTELJA in otroški sportni voziček poceni na prodaj Naslov v ogl. odd. »Večernika«. 20028-17

Prodaja se SPALNICA ter druge različne stvari. — Sodna ul. 32-II. 20007-17

ŽENSKI KOTIČEK

NOGAVICE rokavice, perilo, trikotaža, volna, pletenine, Oset »Mara« Koroška 26, poleg tržnice. 16799-18

POSKUSITE TUDI VI! Kvalitetno najboljši sladek rženi kruh iz pekarne Rakuša, Koroška cesta 24 19031-18

BELI KROMPIR po din 140·— za 100 kg in beli krompir „Kresnik" (Schneflocke) po din 170·— za 100 kg; apneni prah po din 26·— za 100 kg in pristen med oddaja Kmetijska družba, Melje, tel. 20-83. 19944-18

JAVNA ZAHVALA astrološki specialistki Mme Felicitas Sodna ul. 26 za točne in dobre nasvete in splošno tolažbo. Vsakomur, ki je v posebni duševni ali materialni stiski najtopleje priporočam specialistko. — Josip Soher. 20017-18

IZGUBLJENO

Izgubil se je BELI MAČEK s sivim repom. Slomškov trg 11. 20039-27

GRAJSKI KINO

TELEFON 22-19

Od sobote 16. do vključno četrtka 21. novembra

Premiera največjega glasbenega filma, prekrasnih pesmi, ginljive ljubavne vsebine

Danka Pišta

Nekronani ciganski kralj
Ciganska ljubezen

Romantično in burno življenje velikega umetnika in velikega ljubavnika, slavnega komponista, katerega pesmi poje in igra ves svet. — Glavni igralci tega največjega filma letošnje sezone so:

Ezži Simor Javor Pal Lukacz Margit

39.500 gledalcev je navdušeno gledalo ta film v Balkan Palace kinu v Zagrebu. Že 16 dni igra ta film v Beogradu v Urania kinu pri razprodanih predstavah.

Oglejte si slike tega filma in kupite vstopnice v predprodaji.

Od petka 22. do vključno srede 27. novembra

Vas bo razveselil lažni zdravnik v filmu

Na okrožnem uradu

VLASTA BURIAN.

Velika sijajna veseloigra, najveselejši češki film.

Izdaja in urejuje ADOLF RIBNIKAR v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru. — Oglasi po ceniku. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ulica 6. — Telefon uredništva štev. 25-67 in uprave štev. 28-67. — Poštni čekovni račun štev. 11. 409.